

Høring av forslag til forskrift om brann- og redningsvesenforskrift

Uttalelse - Fagforbundet

Status	Innsendt til Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap Innsendt og bekreftet av instansen via: torgeir.holm@fagforbundet.no
Innsendt av	Torgeir Holm
Innsenders e-post:	torgeir.holm@fagforbundet.no
Innsendt dato	14.01.2021
Hvilken bransjeorganisasjon?	Fagforbundet Bransjeorganisasjon (Offentlig)
:	
Stilling	Rådgiver

✓ Jeg bekrefter at uttalelsen er gitt på vegne av oppgitte bransjeorganisasjon.

Høringsnotat – forslag til forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften)

1. INNLEDNING OG ANMODNING OM INNSPILL

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) sender med dette på høring forslag til ny forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften).

Forslaget til forskrift skal erstatte gjeldende forskrift 26. juni 2002 nr. 729 om organisering og dimensjonering av brannvesen. Gjeldende forskrift kapittel 7 om opplæring og kompetanse er kun noe justert i påvente av ny fagskole for brann- og redningspersonell. I forbindelse med etablering av fagskolen for brann- og redningspersonell vil det bli foretatt ytterligere endringer i kvalifikasjonskravene i kapittel 8. Dette vil bli sendt på høring på et senere tidspunkt. Forslag til forskrift ligger vedlagt.

Høringsfristen er 15. januar 2021.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har lagt vekt på bred og grundig involvering av brann- og redningsvesenet og andre interessenter i utarbeidelsen av forskriften. Representanter fra brann- og redningsmiljøet har deltatt i utarbeidelsen av forskriften, i tillegg til at det har vært en bredt sammensatt referansegruppe bestående av representanter fra KS, Samfunnsbedriftene (tidligere KS bedrift), Norsk brannbefalslandsforbund, 110-forum, Feiermesterenes landsforbund, Fagforbundet og Brannforbundet i Delta. Videre har Nasjonalt brannfaglig råd vært brukt som referanse i arbeidet, det har vært arrangert egne høringsmøter og forskriften har vært diskutert på ulike samlinger, møter og konferanser.

DSB ønsker innspill på hele forslaget til forskrift, men ønsker særskilt oppmerksomhet og innspill på følgende forslag:

- Tydeligere krav til risiko og sårbarhetsanalyser, forebyggende analyser og beredskapsanalyser som grunnlag for organisering, utrustning og bemanning av brann- og redningsvesenet. DSB ber også særlig om kommentarer på hvordan metodikken er beskrevet. Se høringsbrevet pkt. 3.5 og forslaget til forskrift §§ 6 til 9.
- Funksjonskravene til leder av brann- og redningsvesenet. Se høringsbrevet pkt. 3.6 og forslaget til forskrift § 11.
- Begrepsbruken, se høringsbrevet pkt. 3.4 og forslaget til forskrift.

Uttalelser til høringen sendes gjennom vårt elektroniske høringssystem.

Eventuelle spørsmål i forbindelse med høringen kan rettes til Suzanne Hauge Norvang på e-post suzanne.norvang@dsb.no eller Heidi Vassbotn Løfqvist på e-post heidi.lofqvist@dsb.no.

2. FORSLAGETS BAKGRUNN OG RAMMER

DSB fikk i oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet å revidere forskrift om organisering og dimensjonering¹. Det fremkommer av oppdragsbrevet at regjeringen er opptatt av å legge til rette for at kommunene skal ha profesjonelle og slagkraftige brann- og redningsvesen med god evne til å forebygge og håndtere også større og krevende hendelser². Regjeringens målsetting er å utvikle en enda bedre brann- og redningstjeneste enn det vi har i dag.

Det har i den senere tid vært foretatt utredninger og annet arbeid som berører brann- og redningstjenesten og som gjør det nødvendig å gjennomgå dagens regulering.

Brannstudien³ konkluderte med at mye fungerer bra, men at det er noen utfordringer særlig når det gjelder størrelse, profesjonalitet og ledelse. Brannstudiens hovedfunn var at dagligdagse hendelser håndteres på en god måte, men at det er forbedringspotensial ved håndteringen av store og kompliserte hendelser. Videre fremgår det av studien at det er utfordringer knyttet til kompetanse på det brannforebyggende arbeidet.

I rapporten Beslutningsgrunnlag for ny organisering av brann- og redningsvesenet fra DSB⁴ ble det anbefalt samarbeid for i større grad å stå bedre rustet til å kunne håndtere de store og kompliserte hendelsene, sikre tilstrekkelig kompetanse på det brannforebyggende området og få en mer profesjonell ledelse på heltid.

I 2016 trådte ny forskrift om brannforebygging i kraft⁵. Det fremgår av forskriften at kommunene/brann- og redningsvesenene i større grad selv skal kartlegge risiko for brann, og planlegge og gjennomføre tiltak basert på egne vurderinger. Tilsynet har også blitt risikobasert, hvor type objekter det skal føres tilsyn med og hyppigheten av tilsyn i større grad må vurderes basert på lokal risiko. En slik tilnærming vil også i enda større grad fordre fag- og kompetansetilbud og profesjonell ledelse.

I Meld. St. 10 (2016-2017)⁶, jf. Innst. 326 S (2016-2017), fremgår det at regjeringen har besluttet å etablere en offentlig to-årig fagskole for utdanning av brann- og redningspersonell, som skal erstatte ordningen vi har i dag. Det er også besluttet å etablere en høyere utdanning på bachelornivå for utdanning av ledere til brann- og redningsvesenet.

Opprettelsen av ny fagskole vil være førende for kvalifikasjonskravene som skal stilles til kommunene. DSB finner det likevel hensiktsmessig at kvalifikasjonskravene justeres noe i påvente av ny fagskole for å sikre samsvar mellom kvalifikasjonskravene og dagens utdanningsmodell ved Norges brannskole.

3. FORSLAG TIL FORSKRIFT OM ORGANISERING, BEMANNING OG UTRUSTNING AV BRANN- OG REDNINGSVESEN OG NØDMELDESENTRALENE

3.1. INNLEDNING

DSB vil i dette kapittelet redegjøre for hvem forskriften pålegger plikter (pliktsubjekt), navn/struktur, begrepsbruk og noe mer om de større endringene som foreslås. Avslutningsvis i kapittelet vil det bli gitt merknader til hver enkelt bestemmelse.

3.2. PLIKTSUBJEKT

Etter brann- og eksplosjonsvernloven §§ 9 og 16 skal kommunen sørge for etablering og drift av et brannvesen og kan bli pålagt å etablere en nødalarmingsentral for mottak av meldinger om branner og andre ulykker.

Det foreslås å endre begrepet «brannvesen» til «brann- og redningsvesen» i forskriften. Dette for å være i samsvar med dagens begrepsbruk. Begrepsbruken vil også endres i brann- og eksplosjonsvernloven i forbindelse med regelverksendringer knyttet til opprettelse av fagskolen for brann- og redningspersonell. I forskriftsforslaget er det også foreslått at begrepet "nødmeldesentral" benyttes i stedet for "nødalarmingsentral" av forenklingshensyn.

I forslaget til forskrift er kommunene pliktsubjekt. Begrepet "kommunen" benyttes i utkastet der det er hensiktsmessig og naturlig. Ved krav som vil gjelde brann- og redningsvesenene og nødmeldesentralene, finner DSB det naturlig å rette kravene direkte til disse som underliggende kommunale eller interkommunale organer/tjenester.

Det er ikke aktuelt å endre pliktsubjektet, som i brann- og eksplosjonsvernloven helt klart er kommunen.

3.3. NAVN OG STRUKTUR

DSB foreslår å endre navnet på forskriften. Begrunnelsen for dette har særlig vært at DSB ønsker at begrepet "dimensjonering" ikke videreføres fra dagens forskrift. DSB mener at "organisering, bemanning og utrustning" er mer treffende og forståelig opp mot hva det er forskriften skal regulere. DSB mener også at nødmeldesentralen bør inn som del av navnet på forskriften. Det ligger i forslaget en anbefaling om at forskriften skal få en offisiell korttittel – brann- og redningsvesenforskriften.

Forslag til revidert forskrift er bygget opp på en litt annen måte enn dagens forskrift. Etter kapittelet om innledende bestemmelser kommer et kapittel om analyser, planer og ledelse. DSB har valgt å sette disse kravene innledningsvis, fordi ønsket er at analyse- og plankrav i enda større grad enn i dag skal bevisstgjøre kommunen/brann- og redningsvesenet om risikoer og utfordringer innenfor eget ansvarsområde, og at resultatet av analysene og planene skal danne et godt grunnlag og utgangspunkt for hvordan brann- og redningsvesenet skal organiseres, bemannes og utrustes.

I kapittel 3 i forslaget er kravene som gjelder beredskapen samlet. Det fremstår som mer leservennlig å ha disse bestemmelsene samlet, i motsetning til i dagens forskrift hvor kravene er fordelt i flere kapitler om organisering, dimensjonering og utrustning.

Tidskravene og kravet til utkalling av nærmeste ressurs har fått et eget kapittel. Som det fremgår nedenfor er det innført nye begrep om tidskrav, og kravet om utkalling av nærmeste ressurs har sammenheng med tidskravet. Dette er viktige krav for beredskapen som bør synliggjøres i et eget kapittel.

En endring fra dagens forskrift er at kravene til øvelser og evaluering har fått et eget kapittel. DSB ser det som hensiktsmessig å ha disse bestemmelsene i et eget kapittel for å skille disse fra kvalifikasjonskravene, som vil ha en nær tilknytning til ny fagskole.

Nødnett har fått et eget kapittel, og kravene til nødmeldesentralene er samlet i et eget kapittel.

Kapittelet 8 om opplæring og kompetanse er innholdsmessig uendret fra kravene i gjeldende forskrift 26. juni 2002 nr. 729 om organisering og dimensjonering av brannvesen kapittel 7, med unntak av § 37.

3.4. BEGREPSBRUK

I forslaget til forskrift er det forsøkt å forenkle begrepsbruken ved å bruke mer alminnelige kjente begreper. Det er likevel slik at flere begreper har fått et innhold over tid som det er viktig å ta hensyn til når innholdet i kravene bestemmes. Dette skal være ivaretatt både gjennom omfattende deltakelse i forskriftsarbeidet av personer fra brann- og redningsvesenet og kontakten med andre som har særlig fokus på begreper og begrepsbruk, herunder Kollegiet for brannfaglig terminologi.

Den nærmere forståelsen av bestemmelsene i forslaget til forskrift og begrepene som er benyttet, vil bli gitt nedenfor i merknadene til hver bestemmelse.

3.5. ANALYSER/PLANER OG MINIMUMSKRAV TIL ORGANISERING, BEMANNING OG UTRUSTNING

De fleste grunnkrav er videreført i forslaget til ny forskrift. DSB har likevel et ønske om å åpne for noe mer fleksibilitet, slik at analyser og planer i større grad kan være førende for organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesenene og nødmeldesentralene. Formålet er også å skape økt bevissthet om viktigheten av grundige analyser og planer som grunnlag for organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesenet og øke kvaliteten på dette grunnlaget.

DSB har valgt en tilnærming som avviker noe fra en tradisjonell tilnærming til beredskapsplanlegging der beredskapen planlegges direkte basert på en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse). I DSBs forslag skilles det tydeligere mellom ROS-analysen, som kartlegger risikoen og sårbarheten i ansvarsområdet og en supplerende forebyggendeanalyse og en beredskapsanalyse, som skal angi hvordan man skal håndtere det som skjer og med hvilke ressurser. Tanken bak dette har vært å gjøre arbeidet med grunnlaget for organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesenet mer pedagogisk, og ikke minst tydeliggjøre hvilke steg som bør være med i dette arbeidet. En slik tilnærming kan på den andre siden gi inntrykk av at kravene til analyser ser omfattende ut, men analysene kan gjøres enkle for små kommuner med mindre risiko og sårbarheter i sitt område.

3.6. LEDELSE AV BRANN- OG REDNINGSVESEN

I brann- og eksplosjonsvernloven er det åpnet for at to eller flere kommuner kan avtale å ha felles brann- og redningsvesen eller felles ledelse av brann- og redningsvesenet. Noen kommuner kjøper i dag funksjonen brannsjef fra nabobrann- og redningsvesen uten å være i et vertskommunesamarbeid eller i et felles interkommunalt brann- og redningsvesen. Det samme gjelder også leder forebyggende og leder beredskap, men det er vanligere på forebyggendeområdet enn på beredskapsområdet.

I 2019 var det 94 brannsjefer i heltidsstilling og 109 brannsjefer i deltidsstilling. Siden 2016 har det vært en svak nedgang i antall deltidsbrannsjefer og en svak økning i antall heltidsbrannsjefer. De fleste brann- og redningsvesen er fortsatt små og det er stor variasjon i størrelse. De 81 minste brann- og redningsvesene har alle under 2 årsverk og de 18 største har mellom 53 og 443 årsverk.

Det følger av Meld. St. 10 (2016-17) *Risiko i et trygt samfunn Samfunnssikkerhet* på side 42, at regjeringen mener det er behov for færre og større brann- og redningsvesen. Større enheter som legger til rette for ledelse på heltid, vil gi bedre muligheter til å utvikle lederrollen. Større brann- og redningsvesen gir også mulighet til å etablere fag- og kompetansemiljøer med bred erfaring

og kunnskap innenfor forebygging, håndtering av hendelser og samvirke med andre aktører. Dette er spesielt viktig ved håndtering av store og komplekse hendelser. DSB ser en positiv utvikling de siste årene i retning av større brann- og redningsvesen og noe mer faglig samarbeid. I arbeidet med ny forskrift vurderte DSB et krav om ledelse på heltid for leder for brann- og redningsvesenet og lederfunksjoner innen forebygging og beredskap for alle brann- og redningsvesen. I den statlige styringen av kommunene er det imidlertid et ønske om å la kommunene selv finne fram til hensiktsmessige løsninger, uten at dette skal fremgå som et krav i forskrift.

I forskriftsforslaget videreføres derfor gjeldende krav til at brann- og redningsvesenet som et minimum skal ledes av tre kvalifiserte personer i hele stillinger der brann- og redningsvesenets ansvarsområde dekker mer enn 20 000 innbyggere. Det skal fortsatt være én leder av brann- og redningsvesenet, én leder av det forebyggende arbeidet og én leder av beredskapsarbeidet. I brann- og redningsvesenets ansvarsområde med færre enn 20 000 innbyggere er det fortsatt mulig med deltidsledelse.

Nytt i forskriftsforslaget er at det er inntatt funksjonskrav til leder av brann- og redningsvesenet. Dette skal bidra til å tydeliggjøre lederens ansvar og ivareta systematisk styring av brann- og redningsvesenets oppgaver. Å stille funksjonskrav er et virkemiddel for å tydeliggjøre hvilke oppgaver en leder av brann- og redningsvesenet må ivareta, og legge til rette for kommunal styring av brann- og redningsvesenet. Funksjonskravene er av overordnet karakter og er ment å dekke de sentrale oppgavene innenfor planlegging av forebyggende brannvern og beredskapsarbeidet, gjennomføring av analyser, faglig forsvarlig ledelse av innsats med mer. Oppramsingen av funksjonskravene er ikke uttømmende, i tillegg til at formuleringen vil ivarta en fremtidig utvikling. DSB anmoder høringsinstansene om innspill på hvorvidt funksjonskravene er treffende og eventuelle forslag til endringer.

3.7. NØDMELDESENTRALENE

I forslaget til revidert forskrift er det gjort et overordnet grep knyttet til pliktene til nødmeldesentralene. I gjeldende forskrift hviler nødmeldesentralens plikter på en forsvarlighetsstandard som fremkommer i § 4-5 andre ledd. I stedet for å videreføre forsvarlighetsstandarden er det nå foreslått å detaljere pliktene til nødmeldesentralene i større grad, og samle disse i et eget kapittel 7. Pliktene som er foreslått i kapittel 7 om nødmeldesentralen er plikter som nødmeldesentralene stort sett har i dag, men som nå fremkommer tydelig.

Skillet mellom politiets operasjonssentraler og brann- og redningsvesenets nødmeldesentraler består blant annet i at operasjonssentralene har andre oppgaver og et annet ansvar knyttet til det å lede og koordinere den samlede innsatsen på taktisk nivå i politidistriktet (Politiets beredskapssystem (PBS) del I, punkt 7.1). Det er ikke foreslått slike oppgaver eller ansvar for brann- og redningsvesenets nødmeldesentraler i kapittel 7. Nødmeldesentralenes primæroppgaver i utkastet til forskrift vil være de samme oppgavene som gjelder i dag.

Når det gjelder myndighetsforholdet mellom brann- og redningsvesenet og nødmeldesentralen vises det til brann- og eksplosjonsvernloven § 12 første ledd bokstav a og b, hvor det fremgår at leder av brannvesenet "har ledelsen av brannbekjempelsen" og "skadestedsledelsen ved andre akutte ulykkessituasjoner inntil ledelsen overtas av politiet". I dette ligger det at leder av brann- og redningsvesenet bestemmer. Myndighetsforholdet mellom leder av brann- og redningsvesenet og nødmeldesentralen er med andre ord videreført i forslaget til forskrift.

3.8. KRAV SOM IKKE ER FORESLÅTT VIDEREFØRT FRA GJELDENDE FORSKRIFT

Flere av bestemmelsene i gjeldende forskrift er i forslaget til ny forskrift omformulert og/eller satt sammen med andre bestemmelser eller plassert andre steder i forslaget. Dette vil bli synliggjort og beskrevet i merknadene til hver enkelt bestemmelse nedenfor i kapittel 3.10.

Følgende bestemmelser fra gjeldende forskrift er ikke videreført:

- § 2-5 tredje ledd om at brannvesenet skal organiseres med en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling. Brann- og redningsvesenet bør selv kunne bestemme sin avdelingsstruktur.
- § 4-2 Bistand – brann- og redningsvesenet vil gjennom arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen identifisere om og hvem det må inngås bistandsavtaler med.
- § 4-4 Utskriving – Dette er tilstrekkelig regulert i brann- og eksplosjonsvernloven § 17.
- § 4-5 andre ledd første punktum Mottak av nødmelding - Forsvarlighetskravet er erstattet med detaljerte krav til nødmeldesentralene i forslaget kapittel 6 og 7.
- § 4-9 Røyk og kjemikaliedykking – Bestemmelsen regulerer en av flere slokketeknikker som skal være dekket av forslagets generelle bestemmelser i kapittel 3 om beredskap. Personellets sikkerhet er regulert i HMS-regelverket.
- § 5-1 første ledd annet punktum Dimensjonering og lokalisering – Det absolutte kravet om 16 personer i samlet innsatsstyrke er foreslått moderert ved at dette kan fravikes med grunnlag i beredskapsanalysen. Se forslaget § 13.
- § 5-4 andre ledd Antall vaktlag – Etter 170 000 innbyggere er det foreslått i forslaget at antall vaktlag kan fravikes med grunnlag i risiko- og sårbarhetsanalysen, forebyggendeanalysen og beredskapsanalysen etter forslaget §§ 7, 8 og 9.
- § 6-2 Personlig vern – Bestemmelsen foreslås ikke videreført fordi dette skal være tilstrekkelig regulert i HMS-regelverket.
- § 6-3 Alarmerings- og sambandsutstyr – Første og andre ledd foreslås ikke videreført. Det følger av brann- og eksplosjonsvernloven § 16 andre ledd at nødmeldesentralen skal "utrustes" slik at den til enhver tid fyller behovet for mottak og registrering av nødmeldinger, alarmering av mannskaper og kommunikasjon med innsatsstyrkene og den som melder ulykken.

3.9. MERKNADER TIL DEN ENKELTE BESTEMMELSE

3.9.1. KAPITTEL 1 – INNLEDENDE BESTEMMELSER

Forskrift om organisering, bemanning og utrusting av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (dato) med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 9, § 10, § 11, § 12, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak fra Justis- og politidepartementet 1. september 2003 nr. 1161 og delegeringsvedtak fra Justis- og beredskapsdepartementet 1. juni 2015 nr. 580.

3.9.1.1. § 1 Formål og virkeområde

Forskriften

- a) stiller krav til kommunene om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentraler
- b) stiller krav til kommunene om hvilken kompetanse personell i brann- og redningsvesen og nødmeldesentraler skal ha
- c) skal bidra til å redusere sannsynligheten for brann og begrense konsekvensene av branner og andre ulykker.

Har du kommentar til § 1 Formål og virkeområde?

Fagforbundet mener definisjonene av formålet og virkeområdet for forskriften gir gode beskrivelser av det som reguleres.

Vi støtter endringen av begrepet «brannvesen» til et begrep som inneholder «brann og redning», men vi mener at «brann- og redningstjeneste» er bedre egnet enn «brann- og redningsvesen». Det førstnevnte begrepet er mer innarbeidet i fagmiljøet og samfunnet generelt og understreker at virksomheten er en tjeneste til innbyggerne.

3.9.1.2. § 2 Definisjoner

I denne forskriften menes med

- a) *tettsted*: Statisk sentralbyrås tettstedsdefinisjon og Statistisk sentralbyrås tabell over tettsteder
- b) *beredskapsstyrke*: det totale antall personell som inngår i brann- og redningsvesenets beredskap
- c) *innsatsstyrke*: personellet som utkalles til innsats ved branner, ulykker eller andre hendelser
- d) *risiko*: hvor sannsynlig det er at uønskede hendelser kan komme til å inntreffe, konsekvensene av disse og usikkerheten knyttet til disse vurderingene
- e) *trippelvarsling*: at de andre nødetatene varsles til samme hendelse, når det er behov for samtidig innsats fra flere nødetater.

Har du kommentar til § 2 Definisjoner?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.1.3. § 3 Rapportering

Brann- og redningsvesenet og nødmeldesentralen skal innen 1. februar hvert år rapportere til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om egen virksomhet foregående år.

Nødmeldesentralen skal overføre informasjon om brann- og redningsvesenene sine oppdrag automatisk til det nasjonale verktøyet for hendelsesrapportering. Overføringen skal skje

umiddelbart etter at et oppdrag er opprettet og oppdateres frem til oppdraget er avsluttet på nødmeldesentralen.

Brann- og redningsvesenet skal rapportere alle hendelser til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap gjennom det nasjonale verktøyet for hendelsesrapportering.

Merknader:

Plikten til å gi en årlig melding om brannvernet er i gjeldende forskrift regulert i § 2-3. Denne rapporteringsplikten videreføres i forskriftsforslaget § 3 første ledd. Innholdsmessig er plikten tilpasset dagens praksis. Datoen for rapportering er endret for å rekke frister for videre rapportering til Statistisk sentralbyrå.

Bestemmelsen i andre ledd er ny, selv om dagens oppdragshåndteringsverktøy på nødmeldesentralene automatisk overfører informasjon om brann- og redningsvesenenes oppdrag til det nasjonale verktøyet for hendelsesrapportering. Utarbeidelse av statistikk vil med denne plikten bli ivare tatt uavhengig av hvem som har eierskapet til fremtidige oppdragshåndteringsverktøy.

Eksempler på informasjon om brann- og redningsvesenenes oppdrag som skal overføres er geografisk informasjon, tidsinformasjon, oppdragstype, informasjon om oppdraget og informasjon om brann- og redningsvesenenes ressurser og innsats.

Forskriftsforslaget tredje ledd omhandler rapportering gjennom det nasjonale verktøyet for hendelsesrapportering, kalt BRIS. Dette er en presisering av brann- og eksplosjonsvernloven § 10 tredje ledd. Hendelser det skal rapporteres på blir automatisk sendt i systemet fra nødmeldesentralen til det enkelte brann- og redningsvesen.

Har du kommentar til § 3 Rapportering?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.1.4. § 4 Dokumentasjon

Kommunen skal dokumentere at kravene i forskriften §§ 5 til 19, §§ 21 til 22, §§ 24 til 28, og §§ 32 til 33 er oppfylt, og hvilke andre oppgaver kommunen har lagt til brann- og redningsvesenet, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 11 andre ledd.

Merknader:

Bestemmelsen er en endring av gjeldende § 2-4 første ledd der det fremgår at kommunen skal dokumentere at forskriftens krav til organisering, utrustning og bemanning oppfylles alene eller i samarbeid med annen kommune. I forslag til ny bestemmelse er det ramset opp hvilke konkrete bestemmelser som skal dokumenteres. Kravene til forebyggendeanalyse og beredskapsanalyse (som er redegjort for nedenfor i §§ 8 og 9) er nye, men de er egentlig bare tydeliggjøring av gjeldende regelverk på området. Det blir altså tydeligere at disse analysene må synes i dokumentasjonen.

Oppfyllelsen av kravene i en rekke av de opplistede bestemmelsene kan kommunene sørge for at fremgår av beredskapsanalysen, og de vil dermed være dokumentert. Bestemmelsen må også sees i sammenheng med de enkelte bestemmelsene i forslaget, eksempelvis §§ 25 siste ledd og 26 hvor det ved øvelser og evalueringer etter hendelser i tillegg stilles nærmere krav om hva dokumentasjonen skal inneholde. Når det gjelder § 27 om kommunikasjon i Nødnett, så er dette et nytt krav som skal dokumenteres. Øvrige bestemmelser som skal dokumenteres er ikke nye

krav da brann- og redningsvesenene dokumenterer disse per i dag i henhold til gjeldende forskrift og internkontrollforskriften § 5.

? Har du kommentar til § 4 Dokumentasjon?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.1.5. § 5 Samarbeid

Brann- og redningsvesenet skal søke samarbeid med andre brann- og redningsvesen, politiet, helsetjenesten, Sivilforsvaret og andre samvirkeaktører med sikte på en best mulig tjeneste for innbyggerne.

Merknader:

Bestemmelsen om samarbeid er en sammenslåing av kravene i gjeldende forskrift §§ 2-1, 3-1 og 4-1. Andre relevante samvirkeaktører kan være statlige, kommunale, frivillige organisasjoner eller andre beredskapsaktører, eksempelvis Direktoratet for byggkvalitet, Riksantikvaren, Hovedredningssentralen, Arbeidstilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Forsvaret, Kystverket, Miljødirektoratet, Fylkesmannen, kommunen, Det lokale eltilsyn, NAKs flytjeneste, Redningselskapet, industrivern etc.

? Har du kommentar til § 5 Samarbeid?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.2. KAPITTEL 2 – ANALYSER, PLANER OG LEDELSE

3.9.2.1. § 6 Grunnlag for organisering, bemanning og utrustning

Kommunen skal organisere, bemanne og utruste brann- og redningsvesenet på bakgrunn av en

- a) risiko- og sårbarhetsanalyse
- b) forebyggendeanalyse, og
- c) beredskapsanalyse.

Brann- og redningsvesenet skal sørge for at relevante aktører inviteres med i arbeidet med å utarbeide analysene.

Analysene skal oppdateres ved endringer i risiko og sårbarhet som kan få betydning for organiseringen, bemanningen og utrustningen av brann- og redningsvesenet. Analysene skal oppdateres minimum hvert fjerde år.

Merknader:

Bestemmelsen er delvis ny. Kravet til risiko- og sårbarhetsanalyse og sammenhengen med etablering og drift av brann- og redningsvesenet følger av brann- og eksplosjonsvernloven § 9 andre ledd. Dette er ytterligere detaljert i gjeldende forskrift § 2-4 andre og fjerde ledd.

De tre analysene skal til sammen danne grunnlaget for å organisere, bemanne og utruste brann- og redningsvesenet.

I risiko- og sårbarhetsanalysen (ros-analysen) avdekkes hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i ansvarsområdet gjennom å kartlegge risiko og sårbarheter. Ros-analysen gir svar på hva som kan gå galt og hvor det kan gå galt.

Hvordan den kartlagte risikoen skal håndteres, følges opp gjennom en forebyggendeanalyse og en beredskapsanalyse.

Kravene til analyser er foreslått innført for å få bedre kvalitet på ros-analysen i brann- og redningsvesenet, og for å få frem en bevisst sammenheng mellom uønskede hendelser og hvordan brann- og redningsvesenet er organisert, utrustet og bemannet på det forebyggende og beredskapsmessige området.

Har du kommentar til § 6 Grunnlag for organisering, bemanning og utrustning?

Fagforbundet støtter endringen. Forslaget legger opp til at kommunene skal følge en modell som er oversiktlig og som får frem formålet med de forskjellige analysene og hvordan de skal benyttes. Vi støtter målet om å tydeligere sammenhengen mellom organiseringen av brann- og redningsvesenet og det analytiske grunnlaget.

Forskriftens krav til analyse må ses i sammenheng med øvrige bestemmelsene (§§ 13, 15, 16, 23) som åpner for å gjøre unntak fra minimumskrav basert på risikovurdering. Det er i denne sammenhengen nødvendig å stille strenge krav til analysene og planverkene som unntakene blir basert på og ikke minst dokumentasjon av dette.

3.9.2.2. § 7 Risiko- og sårbarhetsanalyse

Brann- og redningsvesenet skal fastsette mål og rammer for egen organisering, bemanning og utrustning, og på bakgrunn av dette utarbeide en risiko- og sårbarhetsanalyse. Risiko- og sårbarhetsanalysen skal kartlegge og vurdere sannsynligheten for og konsekvensen av uønskede hendelser. Risiko- og sårbarhetsanalysen skal som et minimum omfatte

- a) risiko- og sårbarhet innenfor ansvarsområdet til brann- og redningsvesenet
- b) risiko og sårbarhet utenfor ansvarsområdet som kan ha betydning for brann- og redningsvesenet
- c) hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre, og
- d) brann- og redningsvesenets evne til å opprettholde egen virksomhet når det utsettes for en uønsket hendelse, og evnen til å gjenoppta virksomheten etter at hendelsen har inntruffet.

Brann- og redningsvesenet skal samordne sin risiko- og sårbarhetsanalyse med kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse, jf. sivilbeskyttelsesloven § 14.

Merknader:

Bestemmelsen utfyller gjeldende forskrifts krav til ros-analyse i § 2-4. Kortfattede plikter følger av forslaget til ny forskrift, mens brann- og redningsvesenets ønske om hjelp til metode må følge av en veiledning eller lignende.

Identifisering av mål og rammer for organiseringen, utrustningen og bemanningen av forebyggende og beredskap i brann- og redningsvesenet, innebærer å ta utgangspunkt i krav som følger av lover og forskrifter, veiledninger og lignende og eventuelle egne krav eller

ambisjoner som kommunen har til brann- og redningsvesenet. Identifiseringen av mål og rammer er nødvendig for å få en god ros-analyse.

Minimumskravene til ros-analysen er i tråd med forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2 som stiller krav til kommunen om en helhetlig (sektorovergripende) ros-analyse. Systematikken i det kommunale systemet er således gjenkjennelig, her bare på et sektornivå relatert til brann- og redningsvesenet.

Forskriftsforslagets plikt til ros-analyse i § 7 er overordnet og skal gi et grunnlag for organisering, bemanning og utrustning av hele brann- og redningsvesenet. Den skal ikke være så detaljert som kartleggingsplikten i forskrift om brannforebygging § 14, som kun har fokus på det forebyggende aspektet ved brannforebyggende arbeid.

Er det andre kriterier som risiko- og sårbarhetsanalysen som et minimum skal omfatte?

Ingen kommentar fra instansen

Har du andre kommentarer til § 7 Risiko- og sårbarhetsanalyse?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.2.3. § 8 Forebyggendeanalyse og krav til bemanning

Brann- og redningsvesenet skal utarbeide en forebyggendeanalyse på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalysen etter forskriften § 7 og oppgavene i brann- og eksplosjonsvernloven § 11 og forskrifter gitt i medhold av denne. Forebyggendeanalysen skal identifisere hvilket personell og hvilken kompetanse som er nødvendig for å sikre et tilfredsstillende forebyggende arbeid.

Brann- og redningsvesenets brannforebyggende arbeid etter forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging skal utføres med minst 0,1 årsverk per 1 000 innbyggere i ansvarsområdet. I tillegg gjelder krav til leder for forebyggendearbeid, jf. forskriften § 11, og krav til bemanning ved feiing og tilsyn med fyringsanlegg etter forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging § 17.

Merknader:

Bestemmelsen om en forebyggendeanalyse er ny, men er egentlig bare en tydeliggjøring av gjeldende regelverk på området. Brann- og eksplosjonsvernloven § 9 andre ledd stiller krav til at "[k]ommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt overfor." Ros-analysen gir svar på hva som kan gå galt og hvor det kan gå galt, og kommunen er nødt til å gjøre vurderinger innenfor det som nå kalles forebyggendeanalyse og beredskapsanalyse for å vite hvordan brann- og redningsvesenet skal tilpasses oppgavene det kan bli stilt overfor. Gjeldende forskrift § 2-4 fjerde ledd detaljerer sammenhengen noe ved å stille krav til ytterligere ressurser dersom kommunen etter kartlegging av risiko og sårbarhet avdekker forhold som ikke kan ivaretas av forskriftens minstekrav, særskilte forebyggende tiltak og samarbeidsavtaler mv. Gjeldende § 2-4 videreføres ikke, men vil være en del av analysene som nå kreves i forskriftsforslaget.

Hvordan kommunen skal utføre det brannforebyggende arbeidet følger av forskrift om brannforebygging §§ 14 til 20. Hvilken bemanning (personell og kompetanse) som er nødvendig for dette arbeidet følger av kravet til forebyggendeanalyse som foreslås i denne bestemmelsen.

Bemanning for å utføre oppgaver av forebyggende art som ikke er brannrelatert, er tatt med ved å henvise til risiko- og sårbarhetsanalysen i § 7. I forebyggendeanalysen må brann- og redningsvesenet vurdere hva som vil være et "tilfredsstillende forebyggende arbeid" for å dekke oppgavene det skal bemannes for. Tilfredsstillende forebyggende arbeid skal bidra til å redusere risiko ved hjelp av forebyggende tiltak.

I bestemmelsens andre ledd oppstilles et minimumskrav til bemanningen som en nedre skranke for analysen i første ledd. Dette er en videreføring av gjeldende forskrift § 3-2, men det er inntatt noen detaljer i minimumskravene slik at bestemmelsen blir i tråd med praksis i tolkningen av gjeldende § 3-2. Detaljeringen med 0,1 årsverk per 1 000 innbyggere tydeliggjør at det også skal utføres forebyggende arbeid for kommuner med innbyggertall under 10 000, jf. dagens krav som er ett årsverk per 10 000 innbyggere.

Forskriftsforslagets plikt til forebyggendeanalyse i § 8 omhandler kun antall personell og kompetanse, mens forskrift om brannforebygging kapittel 4 omhandler hvordan kommunene på en systematisk måte skal arbeide for å reduseres risikoen for brann.

? Er det behov for minimumskrav til forebyggendeanalysen? Hvis ja, skrive forslag til minimumskrav.

Nei

Ingen kommentar fra instansen

? Kommer det tydelig frem at årsverk til leder av forebyggende arbeid kommer i tillegg til forebyggende personell?

Ja

? Er det forståelig at det er krav til forebyggende personell i alle landets kommuner, også der det er færre enn 1000 innbyggere?

Nei

Vi mener det burde stå skrevet eksplisitt at alle kommuner, uavhengig av størrelse, skal ha personell til det forebyggende arbeidet.

? Har du kommentarer til § 8 Forebyggendeanalyse og krav til bemanning?

Dagens krav om minimum ett årsverk pr 10 000 innbyggere er et faglig godt begrunnet utgangspunkt, og det er positivt at det i utkastet kommer enda tydeligere frem at dette i praksis betyr minimum 0,1 årsverk pr 1000 innbyggere. Fagforbundet stiller seg bak dette kravet i seg selv.

Vi er imidlertid usikre på om det er mest hensiktsmessig å stille kravet om bemanning i selve kapittelet om krav til forebyggendeanalyse, eller om det bør tas inn i et eget kapittel om bemanning, tilsvarende delingen mellom beredskapsanalysen og beredskap. Det ville vært mer oversiktlig å liste opp alle kravene til bemanning under ett kapittel i forskriften og kravene til analyse i et annet. Dette kan for eksempel løses ved å gi forskriftens kapittel 4 tittelen «Beredskap og bemanning» og ha en egen bestemmelse om bemanning av det forebyggende området i det kapittelet.

3.9.2.4. § 9 Beredskapsanalyse

Brann- og redningsvesenet skal utarbeide en beredskapsanalyse på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalysen og forebyggendeanalyse, jf. forskriften §§ 7 og 8. Beredskapsanalysen skal angi hvilke uønskede hendelser det skal etableres beredskap for, og vurderingene som ligger til grunn for organiseringen, utrustningen og bemanningen av brann- og redningsvesenet. Beredskapsanalysen skal identifisere hvilke ressurser som er nødvendig for å kunne håndtere hendelsene på en tilfredsstillende måte.

Vurderingen av antall personer i beredskapsstyrken, vaktberedskapen, antall vaktlag, og lokaliseringen av beredskapsstyrken, jf. forskriften §§ 13, 17, og 15 skal omfatte

- a) risikoen i ansvarsområdet
- b) kravet til utrykningstid
- c) oppmøtetiden for personellet som skal møte til førsteinnsats og videre innsats, og
- d) samarbeid med andre brann- og redningsvesen.

Merknader:

Bestemmelsen om en beredskapsanalyse er nytt i forskriftsforslaget, men i likhet med §§ 7 og 8 er kravet bare en tydeliggjøring av krav som følger av gjeldende regelverk på området. Bakgrunnen for kravet til beredskapsanalyse er at DSB erfarer at det er vanskelig å se sammenhengen mellom ros-analysen og organiseringen, bemanningen og utrustningen av brann- og redningsvesenet.

DSB har i arbeidet med kravene til beredskapsanalysen sett hen til metodikk fra Høgskulen på Vestlandet.

Beredskapsanalysen har som mål å håndtere restrisikoen når de forebyggende kravene er oppfylt. Beredskapsanalysen er en systematisk fremgangsmåte som har til hensikt å sikre at brann- og redningsvesenet skal håndtere utvalgte uønskede hendelser og trusler ved å stille konkrete krav til beredskapen.

Beredskapsanalysen har grovt sett som formål å:

1. Fastsette hvilken ambisjon kommunen skal ha for sin beredskap ved å angi hvilke uønskede hendelser det skal etableres beredskap for å kunne håndtere og så sette krav til respons og håndtering av de valgte hendelsene.
2. Identifisere hvilke ressurser (utstyr, personell, kompetanse o.l.) som er nødvendig for å kunne respondere tilfredsstillende og håndtere hendelsene slik man ønsker, jf. punkt. 1.

Bestemmelsens andre ledd fastsetter krav fra a) – d) som minimum må vurderes i beredskapsanalysen i forbindelse med antall personer i beredskapsstyrken, vaktberedskapen, antall vaktlag og lokalisering av brannstasjoner.

? Er det andre kriterier som beredskapsanalysen som et minimum skal omfatte? Hvis ja, skriv forslag til minimumskrav.

Vet ikke

Ingen kommentar fra instansen

? Har du kommentarer til § 9 Beredskapsanalyse?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.2.5. § 10 Planverk for håndtering av hendelser

Risiko- og sårbarhetsanalysen, forebyggendeanalysen, og beredskapsanalysen, jf. forskriften §§ 7, 8 og 9, skal følges opp med nødvendig planverk for å sikre god håndtering av bestemte typer hendelser og viktige risikoobjekter. Brann- og redningsvesenet skal også følge opp analysene med en plan for å sikre at personellet har nødvendig kompetanse.

Planene skal iverksettes, evalueres og ved behov endres i henhold til erfaringer.

Merknader:

Bestemmelsen er ny i forskriftsforslaget. I bestemmelsen ligger krav til planverk som for eksempel beredskapsplan, objektplan, standard operasjonelle rutiner og lignende.

? Dekker bestemmelsen om planverk alle nødvendige planer for brann- og redningsvesenet? Hvis nei, skriv hvilke i kommentarfeltet.

Vet ikke

Ingen kommentar fra instansen

? Har du andre kommentarer til § 10 Planverk for håndtering av hendelser?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.2.6. § 11 Ledelse av brann- og redningsvesenet

Kommunen skal delegere myndighet til leder av brann- og redningsvesenet slik at oppgaver etter brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter ivaretas på en effektiv og sikker måte.

Kommunen skal sørge for at leder av brann- og redningsvesenet ivaretar systematisk styring av brann- og redningsvesenets oppgaver, som blant annet innebærer å:

- a) ha oversikt over lover og forskrifter som gjelder for brann- og redningsvesenet
- b) sørge for å gjennomføre og oppdatere risiko-, forebyggende- og beredskapsanalyser
- c) sørge for å gjennomføre forebyggende brannvern
- d) sørge for beredskap, herunder at innsatsstyrken er kompetent, utrustet og øvet
- e) sørge for faglig forsvarlig ledelse av innsats og brann- og redningsvesenets krisehåndtering
- f) sørge for at brann- og redningsvesenet bidrar i kommunens kriseledelse i tråd med kommunens beredskapsplan, jf. forskrift om kommunal beredskapsplikt § 4
- g) bidra til samarbeid med øvrige nødetater og andre samvirkeaktører, og
- h) sørge for at relevante hendelser og øvelser evalueres og at læringspunkter implementeres i brann- og redningsvesenet.

Brann- og redningsvesenet skal som et minimum ledes av tre kvalifiserte personer i hele stillinger der brann- og redningsvesenets ansvarsområde dekker mer enn 20 000 innbyggere. Det skal være én leder av brann- og redningsvesenet, én leder av det forebyggende arbeidet og én leder av beredskapsarbeidet. I brann- og redningsvesenets ansvarsområde med færre enn 20 000 innbyggere kan det være ledelse i deltidsstillinger dersom ledelsen ivaretar systematisk styring av brann- og redningsvesenet, jf. andre ledd.

Lederen av brann- og redningsvesenet skal ha en stedfortreder.

Merknader:

Bestemmelsen er delvis ny. I forslagetets første ledd er det foreslått å videreføre innholdet i delegeringsbestemmelsen i gjeldende § 2-2. I forslagetets andre ledd er det inntatt en presisering av kravet til å ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 9. Kommunen skal sørge for at lederen av brann- og redningsvesenet ivaretar systematisk styring av brann- og redningsvesenets oppgaver. Funksjonskrav til lederen av brann- og redningsvesenet er inntatt i en liste fra a til h. Dette skal bidra til å tydeliggjøre lederens ansvar og hvilke oppgaver som må ivaretas, i tillegg til å legge til rette for kommunal styring av brann- og redningsvesenet. Funksjonskravene er av overordnet karakter og er ment å dekke de mest sentrale oppgavene, i tillegg til at formuleringene vil ivarta en fremtidig utvikling. Oppramsingen av funksjonskravene er ikke uttømmende, jf. ordene "blant annet".

I forslaget til bokstav a er det inntatt et krav til oversikt over lover og forskrifter som gjelder for brann- og redningsvesenet, da dette er grunnmuren som lederen bygger brann- og redningsvesenet på. En god forståelse av regelverket er avgjørende for at planlegging, håndtering og drift av brann- og redningsvesenet ivaretas på en forsvarlig måte. Regelverket angir også lederens handlingsrom.

I forslaget til bokstav b skal lederen sørge for å gjennomføre og oppdatere risiko-, forebyggende- og beredskapsanalyser. I likhet med regelverket er analysene også en del av grunnmuren som brann- og redningsvesenet bygges på. Forskriftens minimumskrav skal sikre innbyggerne et minstenivå av sikkerhet og beredskap mot brann og andre akutte ulykker uavhengig av geografi, men analysene skreddersyr tjenesten for brann- og redningsvesenets ansvarsområde.

I forslaget til bokstav c skal lederen sørge for å gjennomføre forebyggende brannvern. Dette innebærer å gjennomføre risikobasert brannforebyggende arbeid. Eksempelvis informasjons- og motivasjonstiltak i brann- og redningsvesenets ansvarsområde, herunder målrettet arbeid for å ivareta risikoutsatte grupper som har en særlig risiko for å omkomme eller bli skadet i brann. En

annen viktig oppgave i det forebyggende arbeidet er å gjennomføre brannforebyggende tilsyn med nødvendig juridisk oppfølging når reaksjonsmidler skal tas i bruk.

I forslaget til bokstav d skal lederen sørge for beredskap, herunder at innsatsstyrken er kompetent, utrustet og øvet. Beredskap er et vidt begrep og et omfattende resultatkrav. Det stilles store krav til lederes planlegging og gjennomføring for å opprettholde en forsvarlig beredskap i brann- og redningsvesenets ansvarsområde. Eksempelvis har lederen et helhetlig ansvar gjennom å sørge for ressursstyring, etablere vaktordninger, rutiner for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, kompetanseplaner, innkjøps- og utstyrsplaner med mer.

I forslaget til bokstav e skal lederen sørge for faglig forsvarlig ledelse av innsats og brann- og redningsvesenets krisehåndtering. Nødvendig planverk er en forutsetning og må være på plass for å utøve faglig forsvarlig innsats. Innsatsledelse krever blant annet god forståelse for og ferdigheter i hvordan brann- og redningsvesenets operative oppgaver organiseres og ledes. Under innsats skal brann- og redningsvesenet organiseres og ledes etter et nasjonalt enhetlig ledelsessystem for brann- og redningsvesenet. Videre innebærer innsatsledelse god situasjonsvurdering, beslutningstaking, kommunikasjon, samhandling og lagarbeid. Krisehåndtering er summen av tiltak som iverksettes når en krise har inntruffet, for å begrense skadene og bringe krisen til opphør.⁷

I forslaget til bokstav f skal leder sørge for at brann- og redningsvesenet bidrar i kommunens kriseledelse i tråd med kommunens beredskapsplan, jf. forskrift om kommunal beredskapsplikt § 4. Kommunens beredskapsplan skal blant annet inneholde en plan for kommunens kriseledelse som gir opplysninger om hvem som utgjør kommunens kriseledelse og deres ansvar, roller og fullmakter. I tillegg skal beredskapsplanen inneholde en ressursoversikt som skal inneholde opplysninger om hvilke ressurser kommunen selv har til rådighet og hvilke ressurser som er tilgjengelige hos andre aktører ved uønskede hendelser.

I forslaget til bokstav g skal lederen av brann- og redningsvesenet bidra til samarbeid med øvrige nødetater og andre samvirkeaktører, jf. forskriftsforslaget § 5. Samvirkeprinsippet er et av de fire grunnleggende prinsippene som beredskapsarbeidet er bygget på. Hensikten er at etater, private og frivillige organisasjoner skal bruke sine ressurser og sin kompetanse slik at oppgavene totalt sett blir løst på best mulig måte. Redningstjeneste er også en viktig samvirkearena, jf. Organisasjonsplan for redningstjenesten 6. desember 2019.

I forslaget til bokstav h skal lederen av brann- og redningsvesenet sørge for at relevante hendelser og øvelser evalueres og at læringspunkter implementeres i brann- og redningsvesenet, jf. forskriftsforslaget § 25 *Øvelseskrav til brann- og redningsvesenet* og § 26 *Evaluering i brann- og redningsvesenet*. Brann- og redningsvesenets fagkunnskap er under kontinuerlig utvikling og erfaringslæring er et bidrag til denne.

I forslaget til tredje ledd videreføres gjeldende forskrift § 2-5 med krav til heltidsledelse i brann- og redningsvesenets ansvarsområde med mer enn 20 000 innbyggere. Dette gjelder for leder av brann- og redningsvesenet, leder av det forebyggende arbeidet og leder av beredskapsarbeidet. Gjeldende krav til at brann- og redningsvesenet skal organiseres med en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling er ikke foreslått videreført da brann- og redningsvesenet selv bør bestemme sin avdelingsstruktur.

I forslaget til tredje ledd er det også inntatt en presisering om at det i ansvarsområde med færre enn 20 000 innbyggere kan være ledelse i deltidsstillinger dersom ledelsen ivaretar systematisk styring av brann- og redningsvesenet, jf. andre ledd. Denne delen av bestemmelsen er ny, men er i tråd med tolkning av gjeldende § 2-5 og dagens praksis der hver av funksjonene beregnes proporsjonalt ut fra innbyggertallet. Det er likevel slik at leder av brann- og redningsvesenet må

ha stor nok stillingsandel til å ivareta de lov- og forskriftspålagte oppgavene, hvilket er presisert med de nye funksjonskravene.

DSB foreslår at det kun stilles funksjonskrav til leder av brann- og redningsvesenet som har ansvar for å ivareta alle oppgavene i brann- og redningsvesenet. Lederne av brann- og redningsvesenene vil i ulik grad delegere videre ansvar og oppgaver til øvrig ledelse i brann- og redningsvesenet, i tråd med hvordan kommunene har valgt å organisere det enkelte brann- og redningsvesen. I mindre brann- og redningsvesen vil eksempelvis alle lederfunksjonene kunne ivaretas av én person, mens større brann- og redningsvesen vil kunne ha behov for flere ledere enn de tre som er nevnt i forskriftskravet. I tillegg til leder av brann- og redningsvesenet, leder av det forebyggende arbeidet og leder av beredskapsarbeidet, kan det være behov for øvingsleder, administrasjonssjef osv.

I forslaget til fjerde ledd videreføres kravet til at lederen av brann- og redningsvesenet skal ha en stedfortreder, jf. gjeldende § 2-5.

7 Har du kommentar til § 11 Ledelse av brann- og redningsvesenet?

Funksjonskrav til ledelse av brann og redningsvesenet

Fagforbundet støtter innføringen av funksjonskravene slik de er oppstilt.

Krav om heltidsledelse i brann- og redningstjenesten

I Justis- og beredskapsdepartementets oppdragsbrev av 04.10.2016 ble det informert om at DSB skulle vurdere krav om heltidsledelse når direktoratet skulle utforme forslag til ny forskrift. I brevet vises det videre til at formålet med revisjonen er å styrke beredskapen i forhold til i dag. DSBs oppdrag innebærer blant annet å komme med forslag til forskrift «*som er tilpasset større brannsamarbeid*».

I det opprinnelige forslaget DSB utarbeidet i 2017 lå det derfor inne et krav om at hver brann- og redningstjeneste skulle ha ledelse av tre kvalifiserte personer i hele stillinger. Det var basert på bakgrunn av oppdraget, DSBs faglige vurdering og ikke minst erfaringene fra Brannstudien (2013), og ville erstattet dagens krav om heltidsledelse, som slår inn først for brann og redningstjenester i ansvarsområde med minst 20 000 innbyggere. Forslaget var godt faglig begrunnet, og hadde bred oppslutning i landets brannmiljø. Vi mener det er svært beklagelig at dette er tatt ut igjen i utkastet som nå er sendt på høring.

Brannstudien er en viktig del av grunnlaget for revideringen av forskriften. Brannstudien viste at det er behov for mer analytisk og strategisk kompetanse i brann og redning, og som DSB påpeker i høringsnotatet var hovedfunnet at håndteringen av de dagligdagse hendelsene fungerer godt mens det ikke er tilfredsstillende kompetanse i hele landet hva gjelder de store og komplekse hendelsene. Det å styrke brann- og redningsvesenet på strategisk nivå med tre heltidsansatte i ledelsen i alle landets etater, må anses som et av kjerneelementene i

oppfølgingen av Brannstudien med konkrete tiltak. DSBs evaluering etter de tre storbrannene vinteren 2014 ga lignende funn.

Når det brannfaglig godt begrunnede forslaget om heltidsledelse trekkes tilbake for å gi kommunene mer spillerom til å vurdere i hvordan de organiserer beredskapen registrerer vi til vår skuffelse at politiske hensyn trumfer ekspertisen. Vi vil peke på to momenter ved dimensjoneringsforskriften som tilsier å heller innføre det opprinnelige forslaget.

For det første er dimensjoneringsforskriften bygget opp på et sterkt faglig grunnlag, som er med å gi bestemmelsene legitimitet. Den faglige tyngden viser seg blant annet i utålmodigheten i brannmiljøet de siste årene etter å få innført den nye forskriften. For det andre kan mye av æren for den gode brannberedskapen vi generelt sett har i Norge tilskrives minimumskravene i forskriften. At dimensjoneringsforskriften setter klart definerte minimumskrav har bidratt til det, ved å sikre responstid, nærvær og en generell standard over hele landet. Kravet om heltidsledelse er et eksempel på hvordan forskriften kan bruke disse to egenskapene til å bidra til god beredskap også i fremtiden.

Formålet med revisjonen av forskriften er en styrking og modernisering. Vi mener det opprinnelige forslaget om heltidsledelse i alle brannvesen var i tråd med dette målet av flere grunner. Mer strategisk og analytisk kompetanse i hele landet trengs som en følge av den generelle utviklingen i oppgaver innenfor brann og redning. Dette lar seg vanskelig gjøre av en person som er ansatt i 30 % stilling som brannsjef, 20% leder av beredskap og 20 % leder av forebyggende avdeling, for å eksemplifisere.

De kommende årene kommer til å gi en profesjonalisering av brann og redningsmiljøet i Norge. Utviklingen i brann og redning har over lang tid vært økt uttrykingsfrekvens og en vridning mot flere og komplekse oppgaver. Samtidig pågår det en utdanningsreform som skal gi lederutdanning på bachelornivå, fagskoleutdanning for heltid og ny opplæringsmodell for deltid. I tillegg vil denne revideringen av brann- og redningsvesensforskriften føre med seg tydeliggjøring av krav til analyse og strengere krav til dokumentasjon av dette.

Profesjonaliseringen vil altså komme, men uten krav om heltidsledelse i alle brann- og redningsvesen frykter vi at vi i årene som kommer vil se en deling av brann-Norge i et A- og B-lag som går i forskjellige retninger:

A-laget vil bestå av store og mellomstore brann- og redningstjenester, som evner å videreutvikle seg å dra nytte av profesjonalisering i alle ledd. Disse etatene er rene heltidskorps eller kombinert heltid og deltid og vil få inn oppdatert kompetanse fra fagskolen samt ledere med den nye høyskoleutdanningen når den kommer. I tillegg vil disse ha fordel av store fagmiljøer som kan drive kompetanseutvikling, og som har nok ressurser til analyse og dokumentasjon. De er også store nok organisasjoner til både å håndtere og dra lærdom av et høyt antall uttrykninger i året.

B-laget vil bestå av små brann og redningstjenester i distriktene med deltidsmannskaper og ledelse basert på deltid. Disse etatene vil slite med å holde følge i kompetanseutviklingen på grunn av manglende ressurser. På grunn av at de har deltidsstillinger i ledelsen vil disse etatene få mindre utbytte av den planlagte lederutdanningen. Disse etatene vil også ha mindre utbytte av revisjonen av forskriften fordi de mangler fagmiljøene og ressursene til å jobbe med analyser og planer og den oppfølgingen som det krever.

Det er uvanlig å overoppfylle dimensjoneringsforskriften. Tilbakemeldingen fra våre medlemmer er at det på grunn av en presset kommuneøkonomi ofte er rene økonomiske vurderinger som gjøres av mulige brannsamarbeid allerede i dag. Den sentrale reguleringen må etter beste evne forsøke å styre utviklingen i rett retning ved å sette tydelige, faglig funderte minstekrav til utformingen av beredskapen

For å konkludere på dette punktet må revisjonen av forskriften ses i sammenheng med utviklingen i brann- og redningstjenesten for øvrig. Det er en klisje at alt henger sammen med alt, men ettersom det er dimensjoneringsforskriften som setter rammebetingelsene for brann- og redningstjenesten i Norge, er det viktig at den nye forskriften sørger for at innbyggerne i alle deler av landet vårt får nytte godt av en profesjonalisert og fremtidsrettet brann- og redningstjeneste.

Økonomi

Fagforbundet har som det klart største forbundet for ansatte i kommunesektoren et stort engasjement for kommuneøkonomi. Vi har forståelse for ønsket om å gi kommunene handlingsrom. Men vi er også opptatt av å sikre gode offentlige tjenester til innbyggerne i hele landet, og argumentene mot innføring av kravet om heltidsledelse holder etter vårt syn ikke vann.

Når det gjelder kostnader for kommunene er det liten tvil om at en del kommuner ville fått økte kostnader, dersom de skulle innføre heltidsledelse ved å øke bemanningen som eneste tiltak. Det er imidlertid en rekke muligheter for å løse dette gjennom samarbeid med andre kommuner, herunder både ulike samarbeidsformer for interkommunale brann- og redningstjenester og muligheten til å kjøpe ledelsesfunksjoner fra nabokommunen. Dette ble det også tatt høyde for da Justis- og beredskapsdepartementet til å begynne med ga DSB i oppdrag å komme med forslag som var tilpasset større brannsamarbeid. Faktisk vil kommunene samlet sett trolig gjort innsparinger som følge av mer effektiv drift i brannsamarbeid hvis kravet om heltidsledelse innføres. Vi mener de samlede fordelene ved kravet ble godt redegjort for i rapporten Samfunnsøkonomisk Analyse skrev på oppdrag fra DSB i 2017.

Sentralisering

Når det gjelder spørsmålet om sentralisering er det slik at sentraliseringseffekten for innbyggerne gjennom et brannsamarbeid (at ressursene samles i en overordnet virksomhet) ikke er forholdsmessig med gevinsten det vil gi å gå fra deltid- til heltidsledelse. Dette skyldes at

tjenesten, nemlig det brannforebyggende arbeidet og brannberedskapen er regulert i de øvrige bestemmelsene i forskriften, med detaljerte minstekrav til lokal tilstedeværelse. Kravene til nærhet og responstid vil bestå for innbyggerne, selv om brann og redningstjenesten dekker et større område enn før.

Konklusjon

For å oppsummere mener vi faglige hensyn sterkt taler for å innføre kravet om heltidsledelse, at det vil være i tråd med formålet om å videreutvikle brannberedskapen i hele Norge å innføre kravet og at de negative konsekvensene for kommunene kan unngås eller reduseres til det minimale. Et samlet brann-Norge sto bak kravet om ledelse i de tre øverste lederstillingene brannsjef, leder for beredskap og leder for forebyggende. Vi mener det må innføres.

3.9.2.7. § 12 Ledelse under innsats

Brann- og redningsvesenet skal ha eller være omfattet av en overordnet vaktberedskap slik at myndigheten til lederen av brann- og redningsvesenet ivaretas under innsats. Overordnet vaktberedskap er særskilt kvalifisert personell i egen vaktordning.

Under innsats skal den overordnede ledelsen av brann- og redningsvesenet ivaretas av lederen av brann- og redningsvesenet eller noen som inngår i den overordnede vaktberedskapen. Utrykningslederen skal lede brann- og redningsvesenet under innsats dersom lederen av brann- og redningsvesenet eller de som inngår i overordnet vaktberedskap ikke er tilgjengelige.

Under innsats skal brann- og redningsvesenet organiseres og ledes etter et nasjonalt enhetlig ledelsessystem for brann- og redningsvesenet.

Brann- og redningsvesenet skal under og etter innsats gi informasjon til nødmeldesentralen slik at enhver innsats blir tilfredsstillende dokumentert, jf. forskriften § 31.

Merknader:

Alle brann- og redningsvesen skal være omfattet av en overordnet vaktberedskap som beskrevet i første ledd. Denne vaktberedskapen er det som i gjeldende forskrift § 5-6 er beskrevet som overordnet vakt.

Dagens krav til overordnet vakt inntre når kommunen eller brannvernregionen har tettsteder med mer enn 2 000 innbyggere. Dette innbyggertallet er fjernet i forslag til ny forskrift, da det er viktig at også små brann- og redningsvesen er dekket av en slik vaktberedskap. Store hendelser, eller flere samtidige hendelser, for eksempel utløst av ekstremvær kan skje hvor som helst, og krever overordnet ledelse med kompetanse og erfaring. Ethvert brann- og redningsvesen bør ha en lederstøtteordning i forbindelse med håndtering av store eller kompliserte hendelser.

I forskriftsarbeidet har det kommet innspill om at vaktberedskapen bør dekke en region med minst 10 000 innbyggere for å få tilstrekkelig erfaringsgrunnlag. En grense for innbyggertall er imidlertid ikke satt, fordi det er store variasjoner i Norge utfra geografi, antall hendelser og nærhet til innbyggere.

Lederen av brann- og redningsvesenet bør inngå i vaktberedskapen, men dette er ikke et absolutt krav da det legges til rette for at vaktberedskapen kan dekke flere brann- og redningsvesen.

Andre og fjerde ledd viderefører i stor grad dagens krav til overordnet innsatsledelse, jf. gjeldende forskrift § 4-10.

I tredje ledd er det inntatt et krav om å organisere og lede innsatser etter et nasjonalt enhetlig ledelsessystem (ELS). Behovet for et enhetlig ledelsessystem for å håndtere større, langvarige og/eller komplekse innsatser er godt dokumentert og begrunnet fra år 2000 og frem til 2011 da veileder om enhetlig ledelsessystem (ELS) ble publisert.

ELS brukes selv om det ikke er en stor hendelse. Alle hendelser skal håndteres etter samme gjenkjennbare modell, der organisasjonen utvides ved å sette inn mer ressurser etter hvert som kompleksiteten øker.

ELS gjør at alle brann- og redningsvesen har én modell å forholde seg til og jobber likt. Samarbeidet og samvirke vil bli enklere og bidra til en mer effektiv håndtering.

Plikten til å gi informasjon til nødmeldesentralen i bestemmelsens siste ledd må sees i sammenheng med nødmeldesentralens loggføringskrav i § 31. For å ivareta loggføringskravet i § 31 er nødmeldesentralen avhengig av at brann- og redningsvesenet under og etter innsats gir informasjon til nødmeldesentralen. En tilfredsstillende dokumentasjon av hendelser og innsatsene vil også komme brann- og redningsvesenet til gode når det gjelder etterprøvnbarhet. I tillegg vil en tilfredsstillende dokumentasjon av innsatsen være til hjelp ved evaluering og læring etter hendelser.

Har du kommentar til § 12 Ledelse under innsats?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.3. KAPITTEL 3 – BEREDSKAP

3.9.3.1. § 13 Beredskapsstyrken

Brann- og redningsvesenets beredskapsstyrke skal normalt bemannes med minst 16 personer, der minst fire skal være kvalifiserte som utrykningsledere. Antall personer i beredskapsstyrken kan økes eller reduseres med grunnlag i beredskapsanalysen, jf. forskriften § 9.

Brann- og redningsvesenets beredskapsstyrke skal lokaliseres med grunnlag i beredskapsanalysen, jf. forskriften § 9. Alle tettsteder skal være dekket av en beredskapsstyrke. Én beredskapsstyrke kan dekke flere tettsteder.

Merknader:

Grunnkravet om en beredskapsstyrke på minst 16 personer er videreført fra gjeldende forskrift § 5-1. Det nye i forslaget er at det er mulig å fravike dette antallet med grunnlag i beredskapsanalysen, men det er listet opp noen temaer som må inngå i vurderingene i beredskapsanalysen, jf. forskriften § 9 andre ledd.

Det kan eksempelvis være færre enn 16 personer dersom det er lite risiko i ansvarsområdet, beredskapsstyrken består av personer med høy sannsynlighet for oppmøte (ikke pendlere), det foreligger alarmeringsrutiner som sikrer at det kommer personell fra et annet brann- og redningsvesen og kravene til utrykningstid overholdes. Det må eksempelvis være flere enn 16 personer, dersom brann- og redningsvesenet trenger dette for å være sikret oppmøte av personell for første innsats og videre innsats der det er for langt til nærmeste nabobrannvesen.

Bestemmelsens andre ledd endrer utgangspunktet for lokalisering av beredskapsstyrken i forhold til dagens bestemmelse der beredskapen skal legges til et tettsted der slikt finnes, jf. gjeldende forskrift § 5-1

Praksis har vist at en strategisk plassering av en brannstasjon kan være ved en motorvei utenfor et tettsted fordi beredskapsstyrken eksempelvis skal dekke flere tettsteder eller viktig industri. Kravet til at beredskapsstyrken skal dekke tettsteder er nødvendig fordi statistikk viser at det er en nær sammenheng mellom antall innbyggere og antall hendelser. Plassering av beredskapsstyrken må inngå i beredskapsanalysen slik at det sikres en systematisk vurdering av blant annet utrykningstid, avstand til risikoobjekter eller risikoområder, rekruttering og oppmøtetid for personell.

Har du kommentar til § 13 Beredskapsstyrken?

Fagforbundet mener det er positivt at det stilles krav til lokale risikovurderinger. Likevel mener vi det er grunn til skepsis mot muligheter for å gjøre unntak basert på risikovurderinger, fordi økonomi kan få betydning for dimensjoneringen. Dette setter i alle tilfeller strenge krav til dokumentasjonen i ROS-analysen, som vi allerede har nevnt ovenfor.

Generelt sett støtter vi minimumskravene i den eksisterende forskriften og vi mener man bør være varsom med å lempe på minimumskravene basert på risikovurderinger. Her vil vi igjen trekke fram at minimumskravene er noe av selve styrken med dimensjoneringsforskriften. Konsekvensen av muligheten til å gjøre unntak er ikke fullt mulig å forutse før muligheten innføres og utprøves i praksis.

Vi savner her en sterkere begrunnelse for at det faktisk er behov for å gjennomføre endringen. Dersom endringen gjennomføres må veilederen sette tydeligere rammer for unntakene og presisere at flere vilkår må være oppfylt før det er aktuelt med unntak.

3.9.3.2. § 14 Vaktlag

Et vaktlag skal bestå av minst én utrykningsleder og tre brannkonstabler.

Vaktlaget skal styrkes med ytterligere mannskap dersom det er forutsatt at beredskapen skal ivareta rømningsvei med høyderedskap etter krav i plan- og bygningsloven.

Vaktlaget skal styrkes med ytterligere mannskap dersom kommunen har vedtatt at tankbil kan erstatte tilrettelagt slokkevannsforsyning, jf. forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging § 21.

Merknader:

Bestemmelsen er en sammenslåing og justering av gjeldende forskrift §§ 5-2 og 5-5. Ytterligere mannskap er i noen tilfeller påkrevd for å betjene høyderedskap og/eller tankbil. Disse vil være en del av vaktlaget. Som følge av dette er begrepet "støttestyrke" fjernet. Krav til vaktberedskap for ytterligere mannskap til høyderedskap og/eller tankbil følger av forslag til ny forskrift § 17 sjettede ledd.

Beredskapen for høyderedskap i andre ledd kan ivareta beredskapen for slokkevannsforsyning i tredje ledd dersom behovene for disse to (høyderedskap og tankbil) ikke inntreffer samtidig.

Har du kommentar til § 14 Vaktlag?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.3.3. § 15 Antall vaktlag

I tettsteder med 3 000 til 50 000 innbyggere skal det være minst ett vaktlag.

I tettsteder med 50 000 til 100 000 innbyggere skal det være minst to vaktlag.

I tettsteder med over 100 000 innbyggere skal det være minst tre vaktlag.

Deretter skal beredskapen økes med ett vaktlag for hver 70 000 innbygger. Antall vaktlag etter 170 000 innbyggere kan fravikes med grunnlag i risiko- og sårbarhetsanalysen, forebyggendeanalysen og beredskapsanalysen, jf. forskriften §§ 7, 8 og 9.

Merknader:

Første, andre og tredje ledd der antall vaktlag knyttes til konkrete innbyggertall er en videreføring av gjeldende forskrift § 5-4. Kravet til et nytt vaktlag for hver 70 000 innbyggere videreføres som et grunnkrav, men dette kan fravikes med grunnlag i risiko- og sårbarhetsanalysen, forebyggendeanalysen og beredskapsanalysen. I analysene vil det være naturlig å se forebyggende tiltak og risiko i et større område sammen med ressurser som også kan være tilgjengelige fra nabobrannvesen.

Har du kommentar til § 15 Antall vaktlag?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.3.4. § 16 Reservestyrker for skogbrann og andre hendelser

Dersom brann- og redningsvesenets egne beredskapsstyrker ikke har tilstrekkelige personellressurser til å håndtere innsatssituasjonene som kan inntreffe, skal brann- og redningsvesenet alene eller i samarbeid med andre brann- og redningsvesen sørge for å ha tilstrekkelige reservestyrker ved skogbrann og andre hendelser. Behovet for reservestyrker skal fremgå av beredskapsanalysen, jf. forskriften § 9. Reservestyrken skal øves for aktuelle oppgaver.

Merknader:

I gjeldende forskrift er det to bestemmelser om reservestyrker i henholdsvis §§ 4-3 og 4-12. Det foreslås at disse bestemmelsene slås sammen til én bestemmelse. Det vil være brann- og redningsvesenets beredskapsanalyse som skal identifisere hvilke reservestyrker som er nødvendig for å kunne respondere tilfredsstillende og for å kunne håndtere hendelser som fremkommer i risiko- og sårbarhetsanalysen, og hvor det forventes innsats fra brann- og redningsvesenet. Kravet til reservestyrker må sees i sammenheng med blant annet brann- og eksplosjonsvernloven § 15 første ledd, hvor det fremgår at kommunene har en plikt til å samarbeide om lokale og regionale løsninger med sikte på en best mulig utnyttelse av samlede ressurser.

Noe av bakgrunnen for at det foreslås å videreføre et krav til reservestyrker er at DSB og Skogbrannutvalget mener at det fortsatt er et behov for en slik bestemmelse, blant annet som

følge av erfaringene fra Frolandsbrannen i 2008 og de mange samtidige skogbrannene sommeren 2018, hvor fullt ressurspådrag i en tidlig fase var ett av punktene som ble fremhevet.

? Har du kommentar til § 16 Reservestyrke for skogbrann og andre hendelser?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.3.5. § 17 Vaktberedskap

Brann- og redningsvesenets beredskapsstyrke skal være organisert i en vaktberedskap ut fra antall innbyggere i det største tettstedet i ansvarsområdet.

I tettsteder med inntil 3 000 innbyggere skal beredskapen som et minimum organiseres av deltidspersonell uten kontinuerlig vaktberedskap. I perioder hvor det ikke kan forventes tilstrekkelig oppmøte ved hendelser skal det opprettes kontinuerlig vaktberedskap.

I tettsteder med 3 000 til 8 000 innbyggere skal beredskapen som et minimum være organisert i vaktlag bestående av deltidspersonell i kontinuerlig vaktberedskap.

I tettsteder med 8 000 til 20 000 innbyggere skal beredskapen som et minimum være organisert i vaktlag bestående av heltidspersonell med kontinuerlig vaktberedskap innenfor ordinær arbeidstid. Utenfor ordinær arbeidstid kan beredskapen organiseres i vaktlag bestående av deltidspersonell med kontinuerlig vaktberedskap, men hvor utrykningsleder har brannvern som hovedyrke.

I tettsteder med mer enn 20 000 innbyggere skal beredskapen være organisert i vaktlag bestående av heltidspersonell med kontinuerlig vaktberedskap.

Dersom det er krav til ytterligere mannskap etter forskriften § 14, skal personell for høyderedskap og tankbil ha samme vaktberedskap som vaktlaget for øvrig.

Brann- og redningsvesenet skal uavhengig av kravene i andre til femte ledd sikre innsats i hele ansvarsområdet, og ha tilstrekkelige beredskap etter risiko- og sårbarhetsanalysen, beredskapsanalysen og kravet til utrykningstid.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan etter søknad dispensere fra bestemmelsen når særlige grunner foreligger og tilstrekkelig grad av beredskap kan opprettholdes.

Merknader:

Kravene til innbyggertall for de ulike vaktordningene, jf. gjeldende forskrift § 5-3, videreføres i forslag til ny forskrift. Forskriftsforslagets § 17 sjette ledd er en videreføring og justering av gjeldende forskrift § 5-5.

Organiseringen av vaktberedskap som fremkommer av første og siste ledd er en presisering av gjeldende forskrift og dagens praksis. Ansvarsområdet vil være de kommunale eller interkommunale grensene for det enkelte brann- og redningsvesen.

Bestemmelsens siste ledd er en delvis videreføring av gjeldende forskrift § 8-2, og gir DSB en dispensasjonsadgang. Dagens dispensasjonsadgang gjelder samtlige bestemmelser, men videreføringen gjelder kun vaktberedskap da det her er absolutte krav knyttet til innbyggertall som kan slå uheldig ut fordi forskriften skal passe for svært ulike brann- og redningsvesen.

Har du kommentar til § 17 Vaktberedskap?

Vi mener bestemmelsens siste ledd om adgangen til dispensasjon bør knyttes til noen kriterier, for å unngå en svært åpen bestemmelse med liten transparens om hva som faktisk skal oppfylles for å få dispensasjon. Her bør også krav til sammenheng med risiko- og sårbarhetsanalysen trekkes inn.

3.9.3.6. § 18 Krav til midlertidig forhøyet beredskap ved særskilt risiko

Brann- og redningsvesenet skal innføre høyere beredskap i situasjoner hvor risikoen for brann og andre ulykker etter brann- og eksplosjonsvernloven § 11 første ledd bokstav f er vesentlig større enn normalt.

Merknader:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 4-11, men med et forslag om å utvide bestemmelsens anvendelsesområde til også å omfatte vesentlig større risiko for "andre ulykker". Forslaget gir et bedre samsvar med brann- og redningsvesenets plikt etter brann- og eksplosjonsvernloven § 11 om å være innsatstyrke ved brann og ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunenes risiko- og sårbarhetsanalyse.

Høyere beredskap kan eksempelvis være flere personell på jobb, sette personell i dreiende vaktordning, utplassere materiell og lignende.

Har du kommentar til § 18 Krav til midlertidig forhøyet beredskap ved særskilt risiko?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.3.7. § 19 Utstyr til bruk ved branner og andre ulykker

Brann- og redningsvesenet skal disponere egnet utstyr til å løse oppgavene som følger av brann- og eksplosjonsvernloven § 11, risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen.

Brann- og redningsvesenet skal som et minimum ha egnet utstyr til slokke- og redningsinnsats ved branner, trafikkulykker og overflateredning ved ulykker i vann. Brann- og redningsvesenet kan inngå avtale med andre om bruk av slikt utstyr.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan gi pålegg om anskaffelse av nødvendig utstyr til bruk ved branner og andre ulykker.

Merknader:

Bestemmelsens første ledd er i stor grad en videreføring av gjeldende forskrift § 6-1. Brann- og redningsvesenets utstyrbehov vil alltid henge sammen med risiko og sårbarhet som finnes i innsatsområdet der det forventes en innsats fra brann- og redningsvesenet.

Det fremgår av bestemmelsens andre ledd at brann- og redningsvesenet som et minimum må ha egnet utstyr til slokke- og redningsinnsats ved branner, trafikkulykker og overflateredning ved ulykker i vann. Utover disse minimumskravene er det behovene som fremkommer gjennom

risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen som avgjør omfang og type av utstyr som brann- og redningsvesenet må disponere.

At brann- og redningsvesenet må ha egnet utstyr til overflateredning ved ulykker i vann er nytt i forslaget. Det vises til DSBs rapport "Redningsdykkerberedskap" fra juni 2016 med en beskrivelse av overflateredning, vanlige prosedyrer for dette og nødvendig utstyr.

Overflateredning er ett av de fire kompetanseområdene som styringsgruppen til Det store brannløftet (Brannløftet)[8](#) har satset på.[9](#) Brannløftet har hatt et mål om å utruste brann- og redningsvesen som har søkt om det med overflateredningsutstyr, og samtidig lære opp instruktører innenfor politidistriktene som får ansvar for å lære opp lokale instruktører. Informasjon fra Brannløftet viser at 186 kommuner er tildelt overflateredning "grunnpakke", og 58 kommuner er tildelt overflateredning "tilleggspakke". Brannløftet har med dette bidratt til at svært mange brann- og redningsvesenene i Norge allerede er dekket med utstyr og opplæring innenfor overflateredning. Den totale dekningen for landet er sannsynligvis enda høyere da det er grunn til å tro at noen brann- og redningsvesen ikke har søkt Brannløftet om utstyr da de allerede har dette.

Bestemmelsens krav til at brann- og redningsvesenet skal ha egnet utstyr til overflateredning ved ulykker i vann er et minimumskrav. Det vil være risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen som vil angi eventuelt behov for beredskap og utstyr utover minimumskravene, herunder et krav til redningsdykkertjeneste.

Bestemmelsens siste ledd er i stor grad en videreføring av gjeldende forskrift § 6-5. Virkeområdet for dagens bestemmelse er "akutt forurensning og andre ulykker". I forslaget er dette endret til "utstyr til bruk ved branner og andre ulykker". Forslaget gir et bedre samsvar med brann- og redningsvesenets plikt etter brann- og eksplosjonsvernloven § 11 om å være innsatsstyrke ved brann, og ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunenes risiko- og sårbarhetsanalyse.

Et krav til nødvendig beredskapsutstyr mot mindre tilfeller av akutt forurensning er ivaretatt gjennom kravet til beredskapsanalyse i ny § 18A-5 i forurensningsforskriften[10](#)

Bestemmelsen gir DSB myndighet til å pålegge en kommune å anskaffe nødvendig utstyr, dersom en kommune ikke har anskaffet nødvendig utstyr på bakgrunn av relevante analyser og/eller på bakgrunn av minimumskravene i forskriften.

Har du kommentar til § 19 Utstyr til bruk ved branner og andre ulykker?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.4. KAPITTEL 4 – TIDSKRAV OG UTKALLING AV NÆRMESTE RESSURS

3.9.4.1. § 20 Responstid

Responstid er tiden det tar fra nødmeldesentralen besvarer en melding om en hendelse til brann- og redningsvesenet er på hendelsesstedet. Responstiden skal være så kort som mulig, jf. forskriften §§ 21 og 22, innenfor brann- og redningsvesenets ansvarsområde.

Merknader:

Bestemmelsen er delvis ny. Det foreslås et responstidskrav som innebærer at den totale tidsbruken fra nødmeldesentralen besvarer en melding om en hendelse og til brann- og redningsvesenet er på hendelsesstedet, skal være så kort som mulig. I gjeldende forskrift er det et tidskrav fra innsatsstyrken er alarmert og til den er i arbeid på skadestedet, jf. §§ 4-8, jf. 1-4. Ved å fastsette et tidskrav fra innringer får kontakt med nødmeldesentralen og til brann- og redningsvesenet er fremme på hendelsesstedet, vil det kunne sikres og måles at den nødstilte får raskest mulig hjelp.

Det foreslås ikke å medregne svartiden i kravet til responstid. Svartiden regnes som tiden det tar fra telefonen begynner å ringe på nødmeldesentralen og til operatør svarer. Bakgrunnen for at det ikke foreslås å inkludere svartiden i responstiden er at det med dagens kontrollromsløsninger ikke er mulig å kontrollere hvorvidt et eventuelt krav om svartid oppfylles på en god og effektiv måte.

Da brann- og redningsvesenet og nødmeldesentralene er separate juridiske enheter flere steder, er det hensiktsmessig at det stilles separate tidskrav til henholdsvis nødmeldesentralen og brann- og redningsvesenet. Derfor er det ønskelig å benytte både begrepet "responstid" og "alarmbehandlingstid", jf. bestemmelsen under. Bakgrunnen er at brann- og redningsvesenet og nødmeldesentralen skal kunne måle egen organisasjons etterlevelse av tidskravet. RISE Fire Research har også anbefalt at kravet til maksimum tidsbruk for henholdsvis nødmeldesentralen og brann- og redningsvesenet bør behandles separat.[11](#)

På bakgrunn av dette er det foreslått at responstiden skal "være så kort som mulig". Kravet til "så kort som mulig" må sees i sammenheng med nødmeldesentralens krav til alarmbehandlingstid, og brann- og redningsvesenets krav til utrykningstid.

Innføringen av et krav til responstid er i tråd med et ønske om å harmonisere begrepsbruken mellom nødetatene, men tidskravet er ulikt. Politidirektoratet innførte krav til responstid for politiet i 2015.[12](#) Politiet definerer responstid som tiden det tar fra politiet mottar melding om en hendelse til første politienhet er på stedet. For helse fremkommer det i NOU 2015: 17, et forslag om at responstidskrav for de ulike tjenestene inngår i et helhetlig kvalitetsindikatorsett, ikke som et krav i forskrift.

Har du kommentar til § 20 Responstid?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.4.2. § 21 Alarmbehandlingstid

Alarmbehandlingstiden er tiden det tar fra nødmeldesentralen besvarer en melding om en hendelse til innsatsstyrken er alarmert. Alarmbehandlingstiden skal normalt ikke overstige 90 sekunder.

Merknader:

Bestemmelsen er ny. Det foreslås et krav til at alarmbehandlingstiden på nødmeldesentralen normalt ikke skal overstige 90 sekunder. Forslaget innebærer altså ikke et absolutt tidskrav. Bakgrunnen for dette er at et absolutt tidskrav kan bidra til en dårligere intervjuhåndtering på nødmeldesentralene og flere unødige utrykninger. I tillegg er det forhold ved enkelte nødmeldinger som ikke kan lastes operatøren. Eksempler kan være språkproblemer, stress hos innringer, ukjent adresse osv. Verken AMK-sentralene eller politiets operasjonssentraler har et absolutt tidskrav, og dette anbefales heller ikke for nødmeldesentralene til brann- og redningsvesenet.

I forslaget til forskrift er det et ønske om et tydeligere tidskrav til nødmeldesentralen enn etter gjeldende forskrift, men som samtidig kan ta høyde for ulikheten og kompleksiteten i nødmeldingene. Et krav om 90 sekunders normalbehandlingstid for nødmeldinger vil kunne virke motiverende for nødmeldesentralene, og kan være med på å bidra til raskere hjelp til nødstilte. Kravet vil også fungere som et ytelseskrav som nødmeldesentralene kan evaluere mot.

Alarmbehandlingstiden er foreslått satt til 90 sekunder blant annet fordi flertallet av 110-sentralene bruker 90 sekunder som et måltall for alarmbehandlingstid allerede. Dette fremgår av en spørreundersøkelse som 110-sentralene besvarte for DSB i forbindelse med arbeidet med ny brann- og redningsvesenforskrift. I tillegg viser DSBs analyser av BRIS-data for 2020 at mediantiden for alarmbehandling for hendelser med branner og ulykker i 2020 er på 86 sekunder. Alarmbehandlingstiden for 53 % av hendelsene med branner og ulykker i 2020 var med dette på under 90 sekunder.

Har du kommentar til § 21 Alarmbehandlingstid?

Vi støtter forslaget om innføring av krav til alarmbehandlingstid.

I tillegg foreslår vi å forskriftsfeste krav om forhåndsvarsling av alarm. Det er i dag flere tekniske muligheter for å forhåndsvarsle en alarm for å sørge for raskest mulig praktisk respons.

Forvarsel for samtidig reaksjon av beredskapsstyrken med klargjøring mens meldingen blir skrevet ivaretar både publikums behov for raskest mulig respons og behovet for at ikke kravet til responstid svekker kvaliteten på 110-sentralens behandling av nødanropet.

Selv om dette allerede er en normal praksis mener vi det kan være nyttig i sikre dette ved å sette krav om forhåndsvarsling av alarm i forskriften.

3.9.4.3. § 22 Utrykningstid til brann

Utrykningstiden til brann er tiden det tar fra innsatsstyrken er alarmert til første innsatsstyrke er på hendelsesstedet.

Utrykningstiden skal ikke overstige 10 minutter til brann i

- a) tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning
- b) sykehus, sykehjem og lignende institusjoner som krever assistert rømning
- c) områder med konsentrert og omfattende næringsdrift eller lignende.

Utrykningstiden til objekter og områder nevnt i andre ledd kan være lengre dersom det er installert automatisk slokkeanlegg, men utrykningstiden skal aldri overstige 20 minutter.

Utrykningstiden skal ikke overstige 20 minutter til brann i tettsteder.

Utrykningstiden bør ikke overstige 30 minutter til brann utenfor tettsteder.

Merknader:

Det foreslås et krav til utrykningstid som i stor grad er en videreføring av gjeldende bestemmelse om innsatstid i § 4-8. Tidskravene på 10, 20 og 30 minutter er de samme som i gjeldende forskrift. I forslaget har man gått bort fra begrepet "innsatstid" da dette gir assosiasjoner til varigheten på selve innsatsen, og ikke til tiden brann- og redningsvesenet bruker på å komme frem til innsatsstedet. Utrykningstid er et mer presist begrep.

En endring i forslaget er at tidskravet til utrykningstiden avsluttes når brann- og redningsvesenet "er på hendelsesstedet", altså ankomsttidspunktet. Dagens bestemmelse har et tidskrav som avsluttes når brann- og redningsvesenet er "i arbeid" på skadestedet, jf. definisjonen av innsatstid i § 1-4. Erfaringen fra dagens forskriftskrav er at ordene "i arbeid" gir rom for tolkning, og at praksisen i brann- og redningsvesenet varierer på bakgrunn av dette. Noen brann- og redningsvesen praktiserer kravet som at ankomsttidspunktet er når man er "i arbeid", mens andre mener at slangeutlegget må være gjennomført og vannet påkoblet, for at man kan anses å være "i arbeid". Den ulike praktiseringen illustrerer behovet for en tydeligere regel. Ankomsttidspunktet er lettere å måle enn når brann- og redningsvesenet er "i arbeid". DSB legger til grunn at brann- og redningsvesenet begynner å arbeide så snart de kommer frem til hendelsesstedet. Å avslutte målingen for utrykningstiden med ankomsttidspunktet er også i overensstemmelse med hvordan det rapporteres til det nasjonale verktøyet for hendelsesrapportering (BRIS). En endring i kravet fra "i arbeid" til "er på hendelsesstedet" medfører at brann- og redningsvesen som i dag praktiserer tidskravet med slangeutlegg osv. (omtalt som "angrepstid") inkludert, vil få inntil ett minutt lengre tid med forslaget til utrykningstid. Dette kan potensielt gi noen få endringer i brannstasjonsstrukturen, eksempelvis dersom det blir overlappende dekning i et grenseområde.

I dagens forskrift er det akseptert en lengre utrykningstid (fra 10 til 20 minutter) dersom *"det er gjennomført tiltak som kompenserer den økte risiko."* Det er foreslått en endring i dette i revidert bestemmelse. Det er nå spesifisert at det kun vil være der hvor det er installert automatiske slokkeanlegg at man kan få utvidet utrykningstid fra 10 til 20 minutter.

Er det riktig å utvide utrykningstiden kun der det er installert automatisk slokkeanlegg?

Nei

Fagforbundet støtter ikke endringen. Vi er ikke imot en innsnevring i forhold til dagens bestemmelse, men mener den foreslåtte teksten gir inntrykk av en generell åpning for lenger responstid der det er innført automatisk slokkeanlegg. Det er etter vårt syn ikke en selvfølge at et automatisk slokkeanlegg er tilstrekkelig kompensasjon av den økte risikoen ved aksept for 10 minutters lengre responstid.

Har du kommentar til § 22 Utrykningstid til brann?

Fagforbundet støtter ikke endringen.

Endringen innebærer en potensiell svekkelse på inntil et minutt, fordi mange brannvesen tidligere har definert angrepstiden som en del av dagens innsatstid. Dette innebærer en lemping på kravene dersom antall minutter blir stående, men definisjonen endres fra innsats til ankomst. Dersom det er behov for en tydeligere regel enn i dag mener vi bestemmelsen enten bør endres til å spesifisere når innsats er i gang med kriterier som utfylles i veiledningen til forskriften, slik at man reduserer problemet med at ulike etater tolker bestemmelsen ulik, eller reduserer kravene til responstid tilsvarende med et minutt pr definerte område (9, 19, eller 29, minutter).

3.9.4.4. § 23 Krav til antall personer som deltar i håndtering av brann

Ved brann skal minst ett vaktlag være på hendelsesstedet innenfor kravene til utrykningstid i forskriften § 22.

Ved mindre branner med lav sannsynlighet for spredning, kan likevel første innsatsstyrke være færre personer enn i et fulltallig vaktlag. Ved slike hendelser kan brann- og redningsvesenet rykke ut med det antallet personer som anses hensiktsmessig og forsvarlig.

Merknader:

Bestemmelsen er ny. Et vaktlag må ikke være samlet til enhver tid. Dette følger også av gjeldende forskrift, men det er ikke veldig synlig eller tydelig. Forslag til ny bestemmelse tydeliggjør muligheten for utrykning med færre enn et komplett vaktlag. Formålet er å gi en bedre utnyttelse av personellet på vakt.

Ved brann innenfor tidskravene i forskriften § 22 må brann- og redningsvesenet stille med et komplett vaktlag. Ressurspådrag med ytterligere mannskaper, tiden det tar før de kommer osv. i forbindelse med håndtering av en større brann eller ulykke skal fremkomme av beredskapsanalysen og gjenspeiles i organiseringen, bemanningen og utrustningen av brann- og redningsvesenet, jf. kravene til analyser.

Ved mindre branner med lav sannsynlighet for spredning kan første innsatsstyrke være færre enn et fullt vaktlag. Bestemmelsen vil gi en bedre utnyttelse av personellet på vakt da mange oppdrag er av en slik karakter at det ikke kreves et helt vaktlag for å løse det. Meldingene som kommer inn på nødmeldesentralen må risikovurderes opp mot hendelsens art.

Alarmorganiseringen vil da styre hvor mange av personellet som rykker ut. Utrykning med eksempelvis to personer skal være et supplement til dagens ordning. Dette innebærer ikke at vaktlaget skal kunne bestå av bare to personer. Det legges i likhet med dagens forskrift til grunn at vaktlaget (det vil si én utrykningsleder og tre brannkonstabler med eventuelt ytterligere mannskap til høyderedskap og/eller tankbil, jf. forskriften § 14) skal kunne håndtere en liten brann eller ulykke.

En fleksibel bruk av de som er på vakt innebærer ikke et krav om at det må være to personer for å løse et oppdrag. Oppdragets art vil avgjøre om det eksempelvis er rett med én, to eller tre av innsatspersonellet for å løse oppdraget.

Bestemmelsen regulerer ikke noe om kjøretøy. Brann- og redningsvesenet står fritt til å vurdere hvilket kjøretøy som skal brukes. Lokale løsninger skal fremgå av beredskapsanalysen der vurderingene vil vise hvordan leder av brann- og redningsvesenet utnytter fleksibiliteten som ligger i forskriften.

Bakgrunnen for at bestemmelsen ikke regulerer ulykker er begrunnet i brann- og eksplosjonsvernloven § 11 første ledd bokstav f som legger til grunn at brann- og redningsvesenet skal være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker "der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko og sårbarhetsanalyse". Hvilke ulykker brann- og redningsvesenet forventes å håndtere, og hva som trengs for en tilfredsstillende håndtering av de valgte hendelsene, vil følge av analysene, jf. forskriften §§ 7 til 9.

Har du kommentar til § 23 Krav til antall personer som deltar i håndtering av brann?

Fagforbundet mener minimumskravene til utrykning av et helt vaktlag i utgangspunktet har tjent brannberedskapen godt. Med fare for å gjenta oss selv vil vi peke på at det er de klare minimumskravene som generelt sett har vist seg å være en styrke i dimensjoneringsforskriften.

Selv om det kan virke hensiktsmessig å splitte vaktlag for å bruke ressursene mer effektivt frykter vi at en uttrykkelig åpning for dette i forskriften kan svekke beredskapen. Dersom bestemmelsen innføres mener vi at det bør legges mer vekt på betydningen av ROS-analysen. Samlede vaktlag er ikke bare en styrke for brannberedskapen for innbyggerne, men først og fremst en sikkerhetsgaranti for mannskapene.

3.9.4.5. § 24 Utkalling av nærmeste ressurs

Nødmeldesentralen skal ved tidskritiske hendelser med fare for liv, helse, store miljømessige konsekvenser eller tap av store materielle verdier, utkalle nærmeste relevante ressurs uavhengig av brann- og redningsvesenets ansvarsområde.

Merknader:

Det foreslås et nytt krav om at nødmeldesentralen skal utkalle nærmeste relevante ressurs i tidskritiske hendelser med fare for liv, helse, store miljømessige konsekvenser eller tap av store materielle verdier. Bakgrunnen for å stille et uttrykkelig krav til dette er å sikre nødstilte hjelp fra den innsatsstyrken som har kortest utrykningstid uavhengig av kommunegrenser.

Nødmeldesentralene for brann er ansvarlige for alarmering og utkalling av tilstrekkelig innsatsstyrke og overordnet vakt, jf. gjeldende forskrift § 4-6 og brann- og eksplosjonsvernloven § 16. Brann- og redningsvesenene plikter å samarbeide om beredskapsmessige oppgaver med sikte på best mulig utnyttelse av samlede ressurser, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 15. Samarbeid er ytterligere presisert i gjeldende forskrift §§ 2-1, 3-1 og 41. Veiledningen til forskriften §§ 4-6 og 4-1 presiserer at det må foreligge avtaler mellom brann- og redningsvesen og nødmeldesentraler som gir sentralene fullmakter til å utalarmere nærmeste innsatsstyrke slik at nødstilte får hjelp fra den innsatsstyrke som har kortest innsatstid. Dette er også i tråd brann- og eksplosjonsvernloven § 1 som har formål å verne liv, helse, miljø materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede hendelser.

🔍 Har du kommentar til § 24 Utkalling av nærmeste ressurs?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.5. KAPITTEL 5 – ØVELSER OG EVALUERING

3.9.5.1. § 25 Øvelseskrav til brann- og redningsvesenet

Brann- og redningsvesenet skal utarbeide en årlig plan for øvelser på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen jf. forskriften §§ 7 og 9. Øvelsene skal variere i type og omfang slik at hendelsene som er bestemmende for brann- og redningsvesenets organisering, utrustning og bemanning blir øvd over tid.

Øvelsene skal bidra til at personellet blir kjent med og øvet i beredskapsorganiseringen og bruken av utstyret, slik at personellet får nødvendig kompetanse til å utføre sine oppgaver og funksjoner.

Brann- og redningsvesenet skal sørge for at personellet deltar i fellesøvelser med øvrige nødetater og andre samvirkeaktører.

Alle øvelsene skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal omfatte hvorfor, hva og hvordan det ble øvd, hvem som deltok, evaluering og hvordan eventuelle læringspunkter skal følges opp i brann- og redningsvesenet.

Merknader:

Det foreslås å detaljere øvelseskravet i større grad enn i gjeldende forskrift. Brann- og redningsvesenet må være forberedt på å håndtere branner og andre akutte ulykker, ofte i samvirke med andre beredskapsaktører. For at brann- og redningsvesenet skal ivareta sitt ansvar best mulig og utvikle en god rolleforståelse, må det gjennomføres realistiske øvelser. Øvelser styrker håndteringsevnen.

Som et ledd i å styrke samvirket er det foreslått en plikt for brann- og redningsvesenet til å sørge for at personellet gjennomfører fellesøvelser med øvrige nødetater og andre samvirkeaktører. Plikten vil være med på å sikre at fellesøvelser blir prioritert. For en beskrivelse av hvilke samvirkeaktører det kan være aktuelt å ha fellesøvelser med vises det til Politiets beredskapssystem del I (PBS) kapittel 5. Bakgrunnen for dette er at en god krisehåndtering forutsetter at ulike etater samvirker godt og løser oppgaver i fellesskap, tross ulikheter i organisering, faglig tilnærming, ansvar og ulikheter i kultur. Den viktigste forutsetningen for å lykkes er at aktørene har god kunnskap om hverandres roller, ansvar og kapasiteter. For at innsatspersonell fra politi, brann- og redningsvesenet og helsetjenesten skal kunne samhandle i tråd med eksempelvis prosedyren for pågående livstruende vold (PLIVO), kreves det innsats innenfor opplæring, samtrening og felles øvelser.

I forslaget tydeliggjøres dokumentasjonskravet til øvelsene. Erfaringene fra DSBs tilsyn med både store og små brann- og redningsvesen er at det er mange som har avvik på dokumentasjon av øvelser, herunder mål, gjennomføring og evaluering av øvelser. Å tydeliggjøre dokumentasjonskravet synes som et riktig tiltak for å løse disse utfordringene.

I forslaget til ny øvelsesbestemmelse følger det at øvelsene skal bidra til at personellet får nødvendig kompetanse til å fylle sine funksjoner. I dette ligger at også ledelsesnivået i brann- og redningsvesenet må øves. Lederøvelser har vært fraværende hos mange av brann- og redningsvesen som DSB har ført tilsyn med.

Har du kommentar til § 25 Øvelseskrav til brann- og redningsvesenet?

Det er etter vår mening en utfordring i dag at det øves for lite på strategisk nivå/ledelsesnivå selv om det generelt øves mye og godt på operativt nivå.

Å ikke sette mer spesifiserte krav til mengden øvelse gir brann- og redningsvesenet fleksibilitet til å innrette øvelsene etter sine behov lokalt. Med de store variasjonene i Norge er dette et gode. På grunn av behovet for mer og bedre øvelser i en del brann- og redningstjenester, først og fremst på ledelsesnivå, mener vi at forskriften kunne definert noen moderate minstekrav til øvelser på ulike nivå. Dette kan balansere hensynet til lokal tilpasning opp mot ønsket om å sikre en tilfredsstillende standard i hele landet.

Når det gjelder øvelser vil minstestandarder som omfatter mengde og hvilke deler av personellet som skal delta i øvelser være aktuelt uavhengig av taktisk og teknologisk utvikling i fremtiden.

På bakgrunn av dette mener vi det bør defineres minimumskrav til øvelser for de ulike nivåene og funksjonene innenfor brann- og redningstjenesten.

3.9.5.2. § 26 Evaluering etter hendelser

Når kommunen evaluerer hendelser, skal det dokumenteres hvordan eventuelle læringspunkter skal følges opp i brann- og redningsvesenet.

Merknader:

Bestemmelsen er ny. Til forskjell fra forskriften § 25 fjerde ledd som stiller krav til dokumentasjon om læringspunkter etter *øvelser*, stiller denne bestemmelsen krav til dokumentasjon om læringspunkter etter *hendelser*. Ved den siste endringen i brann- og eksplosjonsvernloven 29. mai 2015 nr. 36, ble det tilføyet et krav i § 9 andre ledd andre punktum: "*Kommunen skal evaluere hendelser for å sikre kontinuerlig læring og forbedring av det forebyggende og beredskapsmessige arbeidet.*" Etter brann- og eksplosjonsvernloven § 10 første ledd skal kommunen dokumentere at denne plikten er oppfylt. I oppfølgingen av dette er det nå foreslått å forskriftsfeste at dokumentasjonen av evaluering etter hendelser også skal inneholde hvordan læringspunkter skal følges opp i brann- og redningsvesenet. Dette som et ledd i å sikre at oppfølgingen av læringspunkter etter hendelser blir prioritert.

? Har du kommentar til § 26 Evaluering etter hendelser?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.6. KAPITTEL 6 – NØDNETT

3.9.6.1. § 27 Kommunikasjon i Nødnett

Kommunen skal sørge for at personell i vaktberedskap i brann- og redningsvesenet og på nødmeldesentralen er tilgjengelige for alarmering og utkalling i Nødnett. Personell i brann- og redningsvesenet og på nødmeldesentralen skal kommunisere med hverandre, andre brann- og redningsvesen og andre samvirkeaktører i Nødnett.

Kommunen skal sørge for at personell i brann- og redningsvesenet og på nødmeldesentralen følger gjeldende sambandsreglement for bruk av Nødnett.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan etter søknad dispensere fra bestemmelsens første ledd ved ekstraordinære dekningsutfordringer.

Merknader:

Bestemmelsens første ledd er en videreføring av gjeldende forskrift § 6-3 tredje ledd, men med en tydeliggjøring av at kommunikasjonen skal skje i Nødnett som en oppfølging av Stortingets vedtak om landsdekkende utbygging av Nødnett i Innst. 371 S (2010-2011), jf. Prop. 100 S (2010-2011). Personell i brann- og redningsberedskapen, er avhengig av radiokommunikasjon for å kunne gjennomføre en effektiv og sikker innsats i forbindelse med ulykker, kriser og andre hendelser. Nødnett gir nødetatene både mulighet til intern kommunikasjon, og fungerer som et samvirkenett hvor brann- og redningsvesenene kan dele tidskritisk informasjon seg imellom, med nødmeldesentralen og de øvrige nødetatene og andre innsatsressurser (eksempelvis

Sivilforsvaret) i talegrupper. Nødnett styrker samfunnets sikkerhet og beredskap gjennom å effektivisere nødetatenes arbeid, ivareta kravet til avlyttingssikkerhet og bedre koordineringen mellom aktørene. En forskriftsfestet plikt for kommunene til å sørge for at personell i brann- og redningsberedskapen er *tilgjengelig for alarmering og utkalling i Nødnett*, og kan kommunisere med hverandre og med andre samvirkeaktører, tydeliggjør at det er Nødnett som skal benyttes som kommunikasjonsverktøy i beredskapssammenheng. Det vises i denne sammenheng til akuttmedisinforskriften [13](#) § 17, hvor det fremkommer en lignende plikt for personell i akuttmedisinsk beredskap. En felles plattform for alarmering og utkalling gjør det også enklere å realisere reserveløsninger sentrale imellom.

I forslaget oppstilles det en plikt for kommunen til å sørge for at personell i brann- og redningsvesenet og på nødmeldesentralen følger et sambandsreglement for brann- og redningsvesen og øvrige nødetater. Sambandsreglementet skal sikre entydige og enhetlige prosedyrer og rutiner for kommunikasjon ved intern og ekstern samhandling. Formålet med regelen er å sikre at sambandsreglementet følges. Sambandsreglementet for nødetatene består i dag av flere nivåer. Nivå 1 er "Felles sambandsreglement for nødetatene og andre beredskapsbrukere" utgitt av Politidirektoratet. Nivå 2 er et nasjonalt nivå for den enkelte etat. I tillegg benyttes regionale/lokale etatsvise beskrivelser eller prosedyrer flere steder. Ved å formulere kravet til å følge sambandsreglementene overordnet ivaretas en nødvendig fleksibilitet knyttet til at sambandsreglementene vil oppdateres og utvikles.

Plikten til å bruke Nødnett er begrunnet i viktige beredskapsmessige hensyn som gjennomføring av en effektiv og sikker innsats hvor liv og helse er truet. I bestemmelsens tredje ledd er det foreslått at DSB kan gi dispensasjon fra plikten til å bruke Nødnett ved ekstraordinære dekningsutfordringer. Dette kan for eksempel gjelde for vei- eller jernbanetunneler uten Nødnett, eller bygg som av helt spesielle årsaker ikke kan ha Nødnett installert. Alternative løsninger for nødkommunikasjon må da finnes for slike tilfeller.

Har du kommentar til § 27 Kommunikasjon i Nødnett?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.7. KAPITTEL 7 – NØDMELDESENTRALEN

3.9.7.1. § 28 Analyser og bemanning

Nødmeldesentralen skal ha en egen risiko- og sårbarhetsanalyse, beredskapsanalyse og nødvendig planverk tilsvarende kravene til brann- og redningsvesenet i forskriften §§ 7, 9 og 10. Organisering og bemanning av nødmeldesentralen skal besluttes på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen.

Bemanningen i operatørrommet på nødmeldesentralen skal ikke være mindre enn to operatører, hvorav én skal utøve vaktledelse.

Merknader:

Bestemmelsen er ny, selv om alle nødmeldesentralene tidligere var del av brann- og redningsvesenene og således omfattet av kravet til risiko- og sårbarhetsanalyse. Det foreslås her at nødmeldesentralene skal utarbeide en egen risiko- og sårbarhetsanalyse og beredskapsanalyse. Innbyggertallet i en region vil ut fra statistikk og erfaring kunne si noe om omtrentlig oppdragsmengde per år for den enkelte sentral, men dette er ikke tilstrekkelig dokumentasjon til å organisere beredskapen. En fastsettelse av eksempelvis nødvendig

bemanning må skje gjennom en risiko- og sårbarhetsanalyse og beredskapsanalyse. En risiko- og sårbarhetsanalyse og beredskapsanalyse vil gi informasjon om hvilke hendelser det kan forventes at nødmeldesentralen skal kunne håndtere, og vil være et godt grunnlag til å organisere beredskapen ut fra. Et krav til en egen beredskapsanalyse for nødmeldesentralene vil løfte kvaliteten på vurderingene som gjøres.

Risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen som skal si noe om nødvendig bemanning på nødmeldesentralene, men det foreslås likevel et minimumskrav til at bemanningen aldri kan være under en døgnkontinuerlig to-mannsbetjening. Kravet til to-mannsbetjeningen gjelder tilstedeværelse i "operatørrømmet" på nødmeldesentralen.

Det foreslås videre et krav til funksjonen vaktleder på nødmeldesentralen. Som ute i brann- og redningsvesenet er det også viktig at man på nødmeldesentralen har en definert rolle som leder, som har det overordnede ansvaret både i normaldrift og ved innsatser. Det er behov for en funksjon som kan organisere, tilrettelegge, følge opp, evaluere, stå ansvarlig for gjennomføring av øvelser og ta nødvendige beslutninger. I de samlokaliserte sentralene for brann og politi vil behovet for funksjonen vaktleder bli enda mer fremtredende. Behovet for funksjonen vaktleder henger også sammen med at de fleste nye 110-regionene dekker større områder og har flere operatører på vakt.

? Har du kommentar til § 28 Analyser og bemanning?

Fagforbundet ser positivt på at kravene til analyse også presiseres for nødmeldesentralen. I tillegg mener vi bestemmelsen burde vært utvidet med et ledd om fagkyndighetsprinsippet, slik at dette bærende prinsippet for nødmeldesentralene i Norge ble tydelig forskriftsfestet for 110-sentralen.

3.9.7.2. § 29 Alarmere og utkalle

Nødmeldesentralen skal alarmere og utkalle tilstrekkelig innsatsstyrke og personell i overordnet vaktberedskap, jf. forskriften § 12.

Merknader:

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende forskrift § 4-6. Dette er en av hovedoppgavene til nødmeldesentralen, og følger også av brann- og eksplosjonsvernloven § 16 andre ledd.

DSB har mottatt flere innspill om å forskriftsfeste en plikt til at nødmeldesentralene skal ha likt oppdragshåndteringsverktøy. DSB har vurdert dette, men funnet at det er for mange uavklarte problemstillinger knyttet til blant annet eierskap og finansiering til at forskriftsfesting er et riktig virkemiddel på det nåværende tidspunkt. For DSB er andre styringsmåter som eierskap og avtaler mer aktuelt å bruke per i dag. Det er likevel ikke utelukket at DSB kan komme tilbake til en eventuell forskriftsfesting av oppdragshåndteringsverktøy på et senere tidspunkt.

? Har du kommentar til § 29 Alarmere og utkalle?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.7.3. § 30 Trippelvarsele

Ved behov for samtidig innsats fra flere nødetater skal nødmeldesentralen umiddelbart trippelvarsele, og bidra i oppfølgingen av hendelsen med nødvendig informasjonsdeling.

Merknader:

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen gir en utdypning av nødmeldesentralens samordningskrav som følger av brann- og eksplosjonsvernloven § 16 andre ledd. Prinsippet om samordning er ved siden av fagkyndighetsprinsippet, ett av de to hovedprinsippene som den norske ordningen med etatsvise nødmeldesentraler er basert på.[141516](#)

I DSBs evaluering[17](#)

? Har du kommentar til § 30 Trippelvarsele?

Vi støtter innføringen av bestemmelsen. Det er positivt å sette strengere krav til rutinen, for å redusere risikoen for avvik.

3.9.7.4. § 31 Loggføre

Nødmeldesentralen skal loggføre kommunikasjon med innringer ved hjelp av lydopptak og hendelseslogg. Nødmeldesentralen skal loggføre viktig kommunikasjon med innsatsstyrken ved hjelp av lydopptak og hendelseslogg.

Nødmeldesentralen skal sørge for at loggføringen er av en slik kvalitet at den er egnet til å rekonstruere og evaluere hendelser.

Merknader:

En eksplisitt bestemmelse om loggføring er ny, men kravet har vært utledet av gjeldende forskrift § 4-5 andre ledd om forsvarlig mottak og registrering av nødmelding. Erfaringer fra hendelser som terrorangrepene 22. juli 2011, drapene på Valdresekspressen og vinterbrannene i Lærdal, Flatanger og Frøya, viser at kvaliteten på nødmeldesentralenes loggføring er svært viktig. Nødmeldesentralenes logger er samfunnets "vindu" til hendelser i ettertid, og spiller en sentral rolle i rekonstruksjon av hendelser, og i opplæring og erfaringsdeling. Plikten til loggføring som nå foreslås skal sikre at loggføringen til nødmeldesentralene er av en slik kvalitet at den er egnet til å oppfylle dette formålet. En uttrykkelig forskriftsfesting av plikten til loggføring vil være med på å legitimere plikten i større grad enn i dag. I spørreundersøkelsen som DSB gjennomførte hos nødmeldesentralene i forbindelse med forskriftsrevisjonen har flere av nødmeldesentralene vært åpne om at de har et forbedringspotensial på loggføring, og at kravene til loggføringen bør strammes til. Teknologien ligger også til rette for et slikt krav. Et krav til at loggføringen skal være av en slik kvalitet at den er egnet til å rekonstruere hendelsen vil gi nødmeldesentralene et viktig incentiv til å benytte mulighetene som teknologien gir. For AMK-sentralene er det også tatt inn en eksplisitt plikt til lydopptak til bruk for dokumentasjon og kvalitetssikring av egen virksomhet i akuttmedisinforskriften[18](#)

Det vises til forskriften § 12 fjerde ledd hvor det er foreslått en plikt for brann- og redningsvesenet til både under og etter innsats å gi informasjon til nødmeldesentralen slik at enhver innsats blir tilfredsstillende dokumentert. Denne plikten til brann- og redningsvesenet vil være med på å sikre at nødmeldesentralene kan ivareta sin plikt om å utarbeide logger som er egnet til å evaluere og rekonstruere hendelser.

? Har du kommentar til § 31 Loggføre?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.7.5. § 32 Reserveløsning

Nødmeldesentralen skal ha reserveløsning for mottak av nødmeldinger, utkalling av mannskaper og trippelvarsling.

Merknader:

En eksplisitt bestemmelse om reserveløsning er ny, men kravet har vært utledet av gjeldende forskrift § 4-5 andre ledd om forsvarlig organisering av nødmeldesentralen. Bestemmelsen skal sikre at nødmeldesentralene har reserveløsninger for de viktigste funksjonene som er mottak av nødmelding, utkalling av mannskaper og trippelvarsling. Det er altså ikke et krav til at nødmeldesentralene skal ha reserveløsninger for alle andre funksjoner. Vurderinger knyttet til nødmeldesentralens sårbarhet skal fremkomme i risiko- og sårbarhetsanalysen, og vurderinger knyttet til valg av reserveløsninger skal fremkomme i beredskapsanalysen, jf. forskriftsforslaget § 28. Det vil altså være nødmeldesentralen selv som må vurdere hva som vil være hensiktsmessige reserveløsninger for sin region. Det finnes alternative løsninger for de tre funksjonene som det nå er foreslått å stille et reserveløsningskrav til, og slik sett skal kravet være overkommelig. Bestemmelsen stiller ikke krav til at reserveløsningene skal være like gode som hovedløsningene.

? Har du kommentar til § 32 Reserveløsning?

Innføring av eksplisitt krav om reserveløsning er positivt, men vi er usikre på hvor mye kravet er verdt så lenge det ikke er definert tydeligere kriterier til reserveløsningen utover oppgavene den skal ivareta. Vi mener det bør stilles tydeligere krav til at det skal etableres reserveløsninger som ikke settes ut av spill når nødmeldesentralen er ute av drift. Derfor mener vi det bør innføres krav til at nødmeldesentralene skal inngå avtaler med en annen nødmeldesentral om samarbeid om å speile hverandre som reserveløsning dersom en nødmeldesentral er nede. Denne typen samarbeid eksisterer allerede i dag og bør derfor være teknisk mulig å innføre for alle landets nødmeldesentraler.

3.9.7.6. § 33 Øvelseskrav til nødmeldesentralen

Nødmeldesentralen skal utarbeide en årlig plan for øvelser på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen, jf. forskriften §§ 7 og 8.

Nødmeldesentralen skal sørge for at personellet deltar i fellesøvelser med øvrige nødetater og andre samvirkeaktører.

Alle øvelsene skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal omfatte hvorfor, hva og hvordan det ble øvd, hvem som deltok, evaluering og hvordan eventuelle læringspunkter skal følges opp av nødmeldesentralen.

Merknader:

En eksplisitt bestemmelse med øvelseskrav til nødmeldesentralen er ny, men kravet har vært utledet av gjeldende forskrift § 4-13 om at alt personell som inngår i beredskapen skal øves jevnlig. Som for brann- og redningsvesenet, er det også viktig at nødmeldesentralene øver på oppgavene de kan forventes å bli stilt overfor. I gjeldende forskrift fremkommer det ikke uttrykkelig at øvelseskravet også omfatter nødmeldesentralene. For å tydeliggjøre at det er viktig at også nødmeldesentralene må øve, foreslås det å stille et eksplisitt krav om dette.

Som for brann- og redningsvesenet, er det også viktig at nødmeldesentralene gjennomfører øvelser med tilknyttede brann- og redningsvesen, fellesøvelser med øvrige nødetater (inkludert politiets operasjonssentraler og AMK-sentralene) og eventuelt andre samvirkeaktører. Nødmeldesentralene samlokaliseres nå med politiets operasjonssentraler, og det er naturlig at sentraler som er samlokalisert også gjennomfører fellesøvelser sammen. Nødmeldesentralene må også ha fokus på å gjennomføre fellesøvelser med AMK-sentralene.

I forslaget tydeliggjøres også dokumentasjonskravet til øvelsene slik som for brann- og redningsvesenet.

? Har du kommentar til § 33 Øvelseskrav til nødmeldesentralen?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.7.7. § 34 Samband

Nødmeldesentralen skal ha et koordinerende ansvar for sambandet innenfor ansvarsområdet. Nødmeldesentralen skal blant annet styre og prioritere bruken av talegrupper og bidra til omprogrammering av radioterminaler.

Merknader:

Bestemmelsen er ny, og i første ledd er nødmeldesentralene tiltenkt en samlende rolle for sambandet og et bindeledd i sin 110-region. Hensikten er å oppnå en enhetlig praksis for sambandet mellom kommunene/brann- og redningsvesenene. Det er også viktig at nødmeldesentralene samarbeider seg imellom og deltar på nasjonale møter om sambandsreglement og fleetmap. I det koordinerende ansvaret ligger det også kontakt med øvrige samvirkeaktører.

Bestemmelsen må sees i sammenheng med forskriftsforslaget § 27 andre ledd, hvor det fremgår en plikt for kommunen til å sørge for at personell i brann- og redningsvesenet og på nødmeldesentralen følger et sambandsreglement for brann- og redningsvesen og øvrige nødetater. Nødmeldesentralene må styre og koordinere sambandsbruken i 110-regionen i henhold til sambandsreglementet. I det koordinerende ansvaret for sambandet ligger det også et ansvar for nødmeldesentralen til å bidra i arbeidet med å videreutvikle sambandsreglementet og fleetmap. Talegruppene eies av DSB og nødmeldesentralene disponerer talegruppene på vegne av DSB.

Når det gjelder nødmeldesentralens plikt til å "bidra til" omprogrammering av radioterminalene, er det her ment at nødmeldesentralene skal være deltagende og informert ved endringer i radioterminalene.

? Har du kommentar til § 34 Samband?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.7.8. § 35 Samarbeid mellom nødmeldesentraler

Nødmeldesentralene skal under hendelser samarbeide der dette er hensiktsmessig, og når det er behov for alarmering og utkalling av innsatsstyrker fra flere nødmeldesentraler.

Merknader:

En eksplisitt bestemmelse om samarbeid er ny, men kravet har vært utledet av gjeldende forskrift § 4-5 andre ledd om forsvarlig oppfølging av nødmelding. Som for brann- og redningsvesenet, er det også av betydning at nødmeldesentralene samarbeider seg imellom med tanke på en best mulig utnyttelse av samlede ressurser, og i arbeidet med å gi en best mulig tjeneste for brann- og redningsvesenet og publikum. Bestemmelsen må sees i sammenheng med brann- og eksplosjonsvernloven § 15 første ledd, hvor det fremkommer en plikt for kommunene til å samarbeide om lokale og regionale løsninger med sikte på en best mulig utnyttelse av samlede ressurser. Ved hendelser som krever alarmering og utkalling av innsatsstyrker fra flere nødmeldesentraler gjør behovet for samarbeid seg spesielt gjeldende.

? Har du kommentar til § 35 Samarbeid mellom nødmeldesentraler?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.8. KAPITTEL 8 – OPPLÆRING OG KOMPETANSE

Gjeldende forskrift kapittel 7 er i stor grad videreført i ny forskrift kapittel 8. Forslaget innebærer en oppdatering av kursnavn til nøytrale begreper, da kursnavnene i gjeldende forskrift ikke lenger brukes på Norges Brannskole.

I tillegg til begrepsendringer er det også i §§ 37, 39, 40, 42 og 45 foreslått å åpne for utdanning etter ansettelse. Dette er en endring som er i tråd med dagens praksis og utdanningsmodell som blant annet innebærer at man må være ansatt i et brann- og redningsvesen før man kan gjennomføre opplæring ved Norges brannskole.

I gjeldende forskrift er det krav til at utdanning er gjennomført til tross for at det ikke er mulig å ta utdanningen før ansettelse. Det er heller ikke kapasitet ved Norges brannskole til å utdanne alle de som en gang i fremtiden kanskje skulle få en lederfunksjon i brann- og redningsvesenet. Konsekvensen av gjeldende regleverk er at det vanskelig å rekrutte eksternt personell som ikke allerede har en ansettelse i et brann- og redningsvesen. På denne bakgrunn foreslås det i forskriftsforslaget å åpne for utdanning etter ansettelse.

Utdanningen foreslås å være gjennomført i løpet av to år etter ansettelse. For brannkonstabel er dette i tråd med veiledning til gjeldende forskrift og praksis, hvor det følger at yrkesutdanning for brannkonstabel innebærer to års systematisk internopplæring i brann- og redningsvesenet og det som i dag kalles grunnkurs for brannkonstabel. For operatør ved nødmeldesentral, forebyggende personell og leder av brann- og redningsvesenet er det foreslått at utdanningen skal være gjennomført innen to år etter ansettelse fordi dette anses å være et gjennomførbart tidsperspektiv, i tillegg til at det kan være en fordel med praksis for å få godt utbytte av kursene.

Forslaget til § 36 er endret fra gjeldende forskrift ved at § 7-2 tredje, fjerde, femte og sjette ledd ikke foreslås videreført. Se nærmere om dette i merknaden til § 36.

3.9.8.1. § 36 Yrkesutdanning

All yrkesutdanning i Norge skal gjennomføres i samsvar med kurs- og læreplaner som imøtekommer de krav til kvalifikasjoner som er fastsatt i denne forskriften. Kursplaner for personell i brann- og redningsvesenet og læreplaner for personell i feiefaget fastsettes av det aktuelle departement.¹

Norges brannskole skal gi tilbud om yrkesutdanning fastsatt i medhold av denne forskriften. Sentral tilsynsmyndighet kan godkjenne yrkesutdanning fra annen utdanningsinstitusjon.

Merknader:

Gjeldende forskrift § 7-2 første og andre ledd videreføres uendret, med unntak av at begrepet «brannvesenet» er endret til «brann- og redningsvesenet».

Det foreslås at gjeldende forskrift § 7-2 tredje, fjerde, femte og sjette ledd ikke videreføres.

Lov 16. juni nr. 69 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsloven) gjennomfører europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner og direktiv 2013/55/EU om endring av direktiv 2005/36/EF.

Yrkeskvalifikasjonsdirektivene omtaler ikke offentlig myndighetsutøvelse, men det følger av EØS-avtalen artikkel 39, jf artikkel 32, at offentlig myndighetsutøvelse ikke er en del av EØS-avtalen.

Brann- og redningspersonell er gjennom brann- og eksplosjonsvernloven tillagt myndighet på en rekke områder som er klare eksempler på offentlig myndighetsutøvelse. EØS-borgere som har ervervet sine yrkeskvalifikasjoner utenfor Norge, vil derfor ikke kunne påberope seg yrkeskvalifikasjonsloven som grunnlag for å utøve yrker innen brann og redning i Norge som omfatter offentlig myndighetsutøvelse.

Gjeldende forskrift § 7-2 tredje, fjerde, femte og sjette ledd gir derfor større rettigheter enn det som kan utledes av yrkeskvalifikasjonsdirektivene og EU-retten. Dette synes imidlertid ikke å være til hinder for at den enkelte medlemsstat, ut fra formålsbetraktninger, gir tilsvarende rettigheter for yrker innen offentlig myndighetsutøvelse, herunder yrker innen brann- og redning.

Vi finner ikke grunn til å utvide denne rettigheten til yrker innen brann- og redning. Forslagets annet ledd, som er en videreføring av gjeldende forskrift § 7-2 annet ledd, kan benyttes dersom det er ønskelig å vurdere kandidater fra andre land til stillinger i brann- og redningsvesenet.

Har du kommentar til § 36 Yrkesutdanning?

Fagforbundet mener det er riktig at forskriften ikke skal gå lenger enn nødvendig i forhold til EØS-retten, ettersom det er variasjoner i ulike lands utdanninger. En forutsetning er at muligheten til å søke dispensasjon fj. paragrafens annet ledd ikke innebærer en sterk innskrenkning i utdanningene som anerkjennes.

For øvrig viser vi til kommentaren vår til § 38 angående oppdatert begrepsbruk for feierfag/brannforebyggerfag.

3.9.8.2. § 37 Brannkonstabel

Personell som skal arbeide som brannkonstabel, skal ha gjennomført yrkesutdanning som brannkonstabel innen to år fra tilsetting.

Personell under opplæring kan fungere som brannkonstabel i henhold til den kompetanse de til enhver tid har opparbeidet.

Merknader:

Bestemmelsen er endret for å sikre samsvar mellom kvalifikasjonskravet i forskrift og dagens utdanningsmodell for brannkonstabler. Forskriften regulerer krav til ulike funksjoner i brann- og redningsvesenet og ikke stillingstitler.

Brannkonstabler under opplæring, etter bestemmelsens andre ledd, må ikke være til hinder for at vaktlaget kan yte en forsvarlig innsats under utrykning, eller utgjøre en fare for egen eller andres helse og sikkerhet. Det betyr at vaktlaget ikke kun kan bestå av personell under opplæring da de ikke være i stand til å løse de oppgaver de kan bli stilt overfor. Det er leder av brann- og redningsvesenet som har det overordnede ansvaret for vaktlagets sikkerhet, for at brannkonstabler under opplæring sine oppgaver er i tråd med opplæringen vedkommende har fått, og for at arbeidsmiljølovens generelle krav til arbeidsmiljø og tilrettelegging følges. I den forbindelse vises det til arbeidsmiljøloven § 4-2 andre ledd bokstav b om at "arbeidet [skal] organiseres og tilrettelegges under hensyn til den enkelte arbeidstakers arbeidsevne, kyndighet, alder og øvrige forutsetninger".

Har du kommentar til § 37 Brannkonstabel?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.8.3. § 38 Feiersvenn

Personell med oppgaver innenfor feiing og tilsyn med fyringsanlegg etter forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging, skal ha svennebrev i feiefag.

Lærlinger i feiefag kan utføre feiing og tilsyn med forsvarlig oppfølging.

Merknader:

Bestemmelsen er endret for å sikre overenstemmelse med dagens utdanningsmodell for feiere som innebærer at lærlinger må gjennomføre feiing og tilsyn som en del av utdanningen. I forslag til ny bestemmelse åpnes det for at lærlinger kan utføre feiing og tilsyn i lærlingperioden, som er praksis i dag.

Har du kommentar til § 38 Feiersvenn?

Kunnskapsdepartementet kunngjorde den 1. desember 2020 at departementet hadde fastsatt nytt navn for feierfaget. Det nye navnet på faget er brannforebyggerfaget og den fastsatte yrkestittelen er brannforebygger. Det er derfor viktig at betegnelsene i forskriften oppdateres til gjeldende titler. Ettersom bestemmelsen har gyldighet for utdanning gjennomført både før og etter navneendringen må forskriftsteksten endres til å inkludere feierfaget og brannforbyggerfaget.

Dette kan for eksempel gjøres ved å endre teksten til at det nye navnet erstatter det gamle, og at det gamle navnet settes i parentes: «brannforebyggerfag (feiefag)».

3.9.8.4. § 39 Operatør på nødmeldesentral

Operatør på nødalarmeringssentral skal ha gjennomført yrkesutdanning for brannkonstabel, kurs for utrykningsleder deltid og kurs for operatør. Kurs for operatør skal være fullført og bestått innen to år fra tilsetting.

Merknader:

Begrepet «nødalarmeringssentral» er endret til «nødmeldesentral».

Bestemmelsen er innholdsmessig uendret. Forslaget innebærer en oppdatering av kursnavn til et nøytralt begrep, da kursnavnet i gjeldende forskrift er endret. Videre er det åpnet for utdanning etter ansettelse i tråd med praksis og dagens utdanningsmodell som innebærer at utdanning gis etter ansettelse i nødmeldesentralen.

Har du kommentar til § 39 Operatør på nødmeldesentral?

Fagforbundet er opptatt av at fagsentralprinsippet skal bestå. Vi mener bestemmelsen bør suppleres med krav om et gitt antall år yrkeserfaring fra beredskap for å kunne sikre at fagsentralprinsippet blir ivaretatt også i fremtiden.

Etableringen av fagskolen vil gi dette behovet, ettersom man da vil ha fullført obligatorisk utdanning som brannkonstabel uten mer enn praksis fra utdanningsløpet. I prinsippet bør kravet om operativ erfaring også gjelde i dag. Derfor mener vi kravet om yrkeserfaring fra beredskap for å kunne arbeide som operatør på nødmeldesentral bør innføres med denne revideringen.

3.9.8.5. § 40 Forebyggende personell

Personell med oppgaver innen brannforebygging skal ha gjennomført yrkesutdanning i forebyggende brannvern innen to år fra ansettelse, og ha enten:

- a) utdanning som ingeniør eller annen relevant universitets- eller høgskoleutdanning
- b) yrkesutdanning som brannkonstabel, jf. forskriften § 37, og kurs for utrykningsleder deltid, jf. forskriften § 41, eller
- c) fagutdanning som feiersvenn, jf. forskriften § 38.

Merknader:

Gjeldende krav til "ingeniørutdanning fra ingeniørhøgskole eller annen relevant høgskoleutdanning" har blitt forenklet til krav til "utdanning som ingeniør eller annen relevant universitets- eller høgskoleutdanning." Videre har det gjeldende alternativet om "særskilt brannteknisk utdanning på samme nivå" blitt fjernet, da alle slike utdanninger vil omfattes av den forenklete ordlyden i forslaget til ny bestemmelse.

Forslag til ny bestemmelse bokstav b og c er en videreføring av gjeldende forskrift og innebærer kun en oppdatering av begrepsbruk.

? Har du kommentar til § 40 Forebyggende personell?

Vi viser til vår kommentar til § 38. Det er viktig at forskriften oppdateres med gjeldene begreper og vi mener derfor bokstav c må oppdateres til «svennebrev i brannforebygging (feierfag), jf. forskriften § 38.» eller tilsvarende.

3.9.8.6. § 41 Utrykningsleder

Utrykningsleder skal ha gjennomført yrkesutdanning som brannkonstabel, jf. forskriften § 37, og kurs for utrykningsleder tilpasset stilling som heltids- eller deltidspersonell.

Merknader:

Bestemmelsen er innholdsmessig uendret. Forslaget innebærer en forenkling av ordlyd, og en oppdatering av kursnavn til et nøytralt begrep da kursnavnet i gjeldende forskrift er endret. Utdatert kursnavn i gjeldende forskrift er "beredskapsutdanning trinn I og II", som i dag har kursnavnene "Ledelse trinn B" for deltidspersonell og "Ledelse trinn C" for heltidspersonell på Norges brannskole.

? Har du kommentar til § 41 Utrykningsleder?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.8.7. § 42 Leder av beredskapsarbeidet

Leder av beredskapsarbeidet skal ha bestått kurs i overordnet vaktberedskap og innsatsledelse innen to år fra ansettelse, og ha enten

- a) utdanning som ingeniør eller annen relevant universitets- eller høgskoleutdanning, eller
- b) være kvalifisert som utrykningsleder for heltidspersonell, jf. forskriften § 41.

Merknader:

Begrepet «leder for beredskapsavdeling» er endret til «leder av beredskapsarbeidet».

Forslaget innebærer en oppdatering av kursnavn til et nøytralt begrep da kursnavnet i gjeldende forskrift er endret. I gjeldende forskrift brukes begrepet "beredskapsutdanning III", som i dag er erstattet av kurset "Ledelse trinn D". Det nøytrale kursbegrepet i forslaget er "overordnet vaktberedskap og innsatsledelse".

Videre har gjeldende krav til "ingeniørutdanning fra ingeniørhøgskole eller annen relevant høgskoleutdanning" blitt forenklet til krav til "utdanning som ingeniør eller annen relevant universitets- eller høgskoleutdanning. Det gjeldende alternativet om "særskilt brannteknisk utdanning på samme nivå" har blitt fjernet, da alle slike utdanninger vil omfattes av den forenklete ordlyden i forslaget til ny bestemmelse. Brannfaglig utdanning innen to år fra ansettelsen er avgjørende for å kunne sikre ekstern rekruttering, da man må være ansatt i et brann- og redningsvesen før man kan gjennomføre opplæring ved Norges brannskole.

Forslag til ny bestemmelse bokstav a og b er en videreføring av gjeldende forskrift og innebærer kun en oppdatering av begrepsbruk og forenklet fremstilling i bokstavene a og b.

Har du kommentar til § 42 Leder av beredskapsarbeidet?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.8.8. § 43 Leder av forebyggendearbeidet

Leder av forebyggendearbeidet skal være kvalifisert som forebyggende personell, jf. forskriften § 40, og ha enten

- a) utdanning som ingeniør eller annen relevant universitets- eller høgskoleutdanning
- b) kvalifikasjoner som utrykningsleder for heltidspersonell, jf. forskriften § 41 eller
- c) minst to års erfaring som forebyggende personell, jf. forskriften § 40.

Merknader:

Begrepet «leder for forebyggende avdeling» er endret til «leder av forebyggendearbeidet».

Gjeldende krav til "ingeniørutdanning fra ingeniørhøgskole eller annen relevant høgskoleutdanning" har blitt forenklet til krav til "utdanning som ingeniør eller annen relevant universitets- eller høgskoleutdanning." Videre har det gjeldende alternativet om " særskilt brannteknisk utdanning på samme nivå" blitt fjernet, da alle slike utdanninger vil omfattes av den forenklete ordlyden i forslaget til ny bestemmelse. Forslag til ny bestemmelse bokstav b og c er en videreføring av gjeldende forskrift og innebærer kun en oppdatering av begrepsbruk og forenklet fremstilling i bokstavene a - c.

Har du kommentar til § 43 Leder av forebyggendearbeidet?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.8.9. § 44 Personell med overordnet vaktberedskap

Personell i overordnet vaktberedskap skal være kvalifisert som leder av beredskapsarbeidet, jf. forskriften § 42 eller leder av forebyggendearbeidet, jf. forskriften § 43, og ha gjennomført kurs i overordnet vaktberedskap og innsatsledelse.

Hvis personell ikke har gjennomført kurs i overordnet vaktberedskap og innsatsledelse, må leder av brann- og redningsvesenet sørge for at nødvendig bistand er tilgjengelig.

Merknader:

Begrepet «overordnet vakt» er endret til «personell med overordnet vaktberedskap». Forslaget innebærer en oppdatering av kursnavn til et nøytralt begrep da kursnavnet i gjeldende forskrift er endret. Begrepet "beredskapsutdanning III" er i dag erstattet av kurset "Ledelse trinn D". Det nøytrale kursbegrepet i forslaget er "overordnet vaktberedskap og innsatsledelse".

Bestemmelsens andre ledd er en konsekvens av at personellet må være ansatt i brann- og redningsvesenet før de kan ta kurs i "overordnet vaktberedskap og innsatsledelse". Dette medfører at man kan få personell i overordnet vaktberedskap som ikke har tatt kurset. Personellet kan ha ulike kompetansegap, og andre ledd forskriftsfester at nødvendig bistand fra annet personell med denne kompetansen er tilgjengelig for å sikre at overordnet vaktberedskap kan utføre sin funksjon i alle typer hendelser.

Har du kommentar til § 44 Personell med overordnet vaktberedskap?

Ingen kommentar fra instansen

3.9.8.10. § 45 Leder av brann- og redningsvesenet

Leder av brann- og redningsvesenet i kommune eller ansvarsområde med inntil 20 000 innbyggere skal ha gjennomført yrkesutdanning i forebyggende brannvern, jf. forskriften § 40, bestått kurs i overordnet vaktberedskap og innsatsledelse og enten ha:

- a) utdanning som ingeniør fra ingeniørhøgskole eller annen relevant høgskole, eller
- b) kvalifikasjoner som leder av forebyggendearbeidet, jf. forskriften § 43 og minst to års erfaring som leder, eller
- c) kvalifikasjoner som leder av beredskapsarbeidet, jf. forskriften § 42 og minst to års erfaring som leder.

Leder av brann- og redningsvesenet i kommune eller ansvarsområde mellom 20 000 og 50 000 innbyggere skal ha gjennomført yrkesutdanning i forebyggende brannvern, bestått kurs i overordnet vaktberedskap og innsatsledelse og enten ha:

- a) utdanning som ingeniør fra ingeniørhøgskole eller annen relevant høgskole, eller
- b) minst to års erfaring som leder av brann- og redningsvesen i kommune eller ansvarsområde med inntil 20 000 innbyggere.

Leder av brann- og redningsvesen i kommune eller ansvarsområde med mer enn 50 000 innbyggere skal ha bestått kurs i overordnet vaktberedskap og innsatsledelse og enten ha

- a) eksamen fra teknisk høgskole eller annen relevant universitets-/høgskoleeksamen, eller
- b) kvalifikasjoner som leder av brann- og redningsvesen i kommune eller ansvarsområde med inntil 50 000 innbyggere, og minst fem års erfaring som leder av brann- og redningsvesen.

Kurs i overordnet vaktberedskap og innsatsledelse skal gjennomføres snarest og senest to år etter ansettelsestidspunktet.

Stedfortrederen til leder av brann- og redningsvesen skal ha kvalifikasjoner enten som leder av forebyggendearbeidet eller som leder av beredskapsarbeidet.

Merknader:

Bestemmelsen er endret. Begrepet «brannsjef» er endret til «leder av brann- og redningsvesenet», «leder for forebyggende avdeling» er endret til «leder av forebyggendearbeidet» og «leder for beredskapsavdeling» er endret til «leder av beredskapsarbeid». Begrepet "region" er endret til "ansvarsområde". Begrepet "beredskapsutdanning trinn III" er endret til et kursnøytralt begrep "kurs i overordnet vaktberedskap og innsatsledelse".

Brannfaglig utdanning innen to år fra ansettelsen er avgjørende for å kunne sikre ekstern rekruttering, da man må være ansatt i et brann- og redningsvesen før man kan gjennomføre opplæring ved Norges brannskole.

Ingen kommentar fra instansen

3.9.9. KAPITTEL 9 – AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

3.9.9.1. § 46 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Forskriften trer i kraft (dato).

Fra (dato) oppheves forskrift 26. juni 2002 nr. 729 om organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesen.

4. ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Oppsummering av administrative og økonomiske konsekvenser

Samlet sett vil forslaget ikke innebære merutgifter av betydning for kommunene.

De innledende bestemmelsene, som blant annet omhandler virkeområde, rapportering, dokumentasjon og samarbeid, vil ikke medføre merarbeid eller merkostnader for kommunene. Kravene til analyser og planer vil heller ikke medføre økonomiske konsekvenser, men krav om forebyggende analyse kan medføre noe mer bruk av kommunenes personellressurser til kompetanseutvikling og gjennomføring av gode analyser. Det vil ikke være økonomiske merkostnader knyttet til ledelse. Forslaget om innføring av krav til overordnet vakt på alle tettsteder, vil for et lite antall brann- og redningsvesen kunne medføre økte kostnader, men de samlede økonomiske og administrative konsekvensene anses som beskjedne.

Det er gjort noen mindre justeringer og presiseringer innenfor beredskap, som kan gi positive eller negative økonomiske konsekvenser, men samlet sett vil kommunene ha større mulighet til å påvirke beredskapsnivået og dermed utgiftene til beredskapen i eget brann- og redningsvesen. Nytt krav til overflateredningsutstyr i norske brann- og redningsvesen gir ingen betydelige økonomiske eller administrative konsekvenser da dagens dekning er høy. Nye tidskrav, utkalling av nærmeste ressurs og mer detaljerte krav til øvelser og evalueringer, vil ikke medføre økonomiske konsekvenser, men kan føre til noe mer arbeid knyttet til økonomiske oppgjør mellom kommunene, og noe mer bruk av personellressurser til dokumentasjon.

En forskriftsfesting av at personell i brann- og redningsvesenet og på nødmeldesentralene er tilgjengelige i Nødnett, vil ikke medføre økte kostnader for kommunene. En økt detaljering av pliktene til nødmeldesentralene vil ikke å ha økonomiske eller administrative konsekvenser. Nytt forskriftskrav om funksjonen vaktleder på nødmeldesentralene vil kunne medføre noe opplæringskostnader, men disse vil være beskjedne.

De foreslåtte forskriftsendringene om opplæring og kompetanse har ingen negative økonomiske og administrative konsekvenser. Det vil være noe mindre bruk av administrative ressurser ved at brann- og redningsvesenene vil sende færre søknader til DSB om fravik fra forskriften.

4.1. KAPITTEL 1 – INNLEDENDE BESTEMMELSER

Kapittelet inneholder ingen nye krav som medfører økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunene.

7 Har du kommentarer til økonomiske og administrative konsekvenser til bestemmelsene i kapittel 1 i forskriftsforslaget?

Ingen kommentar fra instansen

4.2. KAPITTEL 2 – ANALYSER, PLANER OG LEDELSE

Analyser og planer

Kapittel 2 i forslaget til ny forskrift samler kravene til analyser og planer som grunnlag for organisering, utrustning og bemanning. Kravet til risiko- og sårbarhetsanalyser og indirekte kravet til beredskapsanalyser ligger allerede i dagens regelverk. Nytt forslag til forskrift tydeliggjør imidlertid hva slike analyser skal inneholde. Det innføres også et nytt krav om en forebyggendeanalyse. Dette kravet er også gjeldende i dagens forskrift om brannforebygging.

Disse kravene anses ikke å medføre økonomiske konsekvenser for kommunene. For noen brann- og redningsvesenet kan et slikt krav medføre at de må bruke noe mer ressurser på å gjennomføre gode analyser, og skaffe seg tilstrekkelig kompetanse.

Ledelse av brann- og redningsvesenet

Både ny og gjeldende forskrift skal oppfylle lovens krav om å ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver på en effektiv, sikker og forsvarlig måte, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 9. Den nye forskriftens krav til ledelse av brann- og redningsvesenet vil ikke medføre økte kostnader for kommunene sett opp mot dagens krav i gjeldende forskrift, da det ikke er en realitetsendring i kravene til ledelse.

I forslaget til ny forskrift er det anbefalt å videreføre gjeldende forskriftskrav om at det skal være tre kvalifiserte ledere i hele stillinger der brann- og redningsvesenets ansvarsområder dekker 20 000 innbyggere eller flere. I ansvarsområder med færre enn 20 000 innbyggere kan det fremdeles være ledelse i deltidsstillinger dersom ledelsen ivaretar systematisk styring av brann- og redningsvesenet. Brann- og eksplosjonsvernlovens § 9 om å ivareta beredskapsmessige og forebyggende oppgaver på en effektiv og sikker måte, med tilhørende forskriftskrav, er i forskriftsforslaget presisert som funksjonskrav til leder av brann- og redningsvesenet. Funksjonskravene tydeliggjør ledelsens ansvar og oppgaver, og de vil være de samme uavhengig av brann- og redningsvesenets størrelse.

Det følger av loven at kommunene skal samarbeide om løsninger av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver med sikte på best mulig utnyttelse av samlede ressurser. Dersom kravet til systematisk styring vanskelig kan oppnås av den enkelte kommune alene, kan kommunen som i dag, samarbeide med andre om ledelse av brann- og redningsvesen. Samarbeid kan være særlig viktig for de minste brann- og redningsvesenene.

Ledelse under innsats

I gjeldende forskrift er det krav om overordnet vakt for tettsteder med mer enn 2 000 innbyggere. I forslaget til forskrift § 12 foreslås det å innføre en vaktberedskap uavhengig av tettsted, slik at alle brann- og redningsvesen blir dekket av en vaktberedskap som sikrer at myndigheten til lederen av brann- og redningsvesenet ivaretas under innsats.

DSB gjorde en analyse av antall brann- og redningsvesen som var dekket av en overordnet vakt i 2017. I følge den årlige rapporteringen for 2017 fra det enkelte brann- og redningsvesenet til DSB (Melding om brannvernet, som rapporteres det påfølgende året) hadde 204 av landets 263 brann- og redningsvesen allerede etablert en overordnet vakt, enten alene eller sammen med

andre. De 59 brann- og redningsvesenene som ikke hadde en slik vaktberedskap betjente om lag 120 000 innbyggere, vel 2 % av Norges befolkning.

Antall brann- og redningsvesen uten en overordnet vakt, ble enda færre som følge av kommunereformen i 2020 og nye kommunale samarbeid om brann- og redningsvesen. Det er i dag 205 brann- og redningsvesen, og av disse er det i overkant av 30 brann- og redningsvesen uten overordnet vakt. Det eksakte tallet vil bli klart når brann- og redningsvesenene rapporterer for 2020.

Det ligger ikke i verken dagens krav eller i det nye forslaget at krav til vaktberedskap for å ivareta ledelse under innsats må løses alene. For mindre brann- og redningsvesen vil det både være hensiktsmessig og mest økonomisk effektivt å samarbeide med tilgrensende brann- og redningsvesen. De samlede økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget anses derfor som små. For brann- og redningsvesen som i dag ikke har en vaktberedskap for å ivareta ledelse under innsats, vil det medføre en økt kostnad å etablere en slik vaktberedskap. Det vil være betydelig mer ressurskrevende å etablere vaktberedskap for ledelse under innsats alene enn i samarbeid med andre. Det er naturlig å tenke seg at de fleste av de minste brann- og redningsvesenene vil kjøpe tjenesten av nærliggende brann- og redningsvesen, både fordi effektene (i form av kompetanse og erfaringsgrunnlag hos personellet som inngår i overordnet vakt) vil være større, og kostnadene blir fordelt på flere kommuner.

Kostnadene vil avhenge av hvilken ordning som velges lokalt. Dette gjøres på ulike måter i dag. I en del interkommunale selskaper fordeles kostnadene til vaktberedskap for ledelse under innsats ut fra en kombinasjon av variable kostnader (for eksempel antall innbyggere og antall særskilte brannobjekter, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 13) og noen faste kostnader. I andre interkommunale selskaper skiller man ikke ut kostnadene spesielt til overordnet vakt, men baker det inn i de totale kostnadene.

Tall DSB innhentet i 2017 viser at kostnadene til overordnet vakt per innbygger i ulike interkommunale brann- og redningsvesen varierer. Sogn brann og redning IKS har til sammen knapt 20 000 innbyggere. De totale utgiftene til overordnet vakt i samarbeidet på vel 1,2 millioner kroner er fordelt mellom kommunene som inngår i samarbeidet. Utgiftene i de ulike kommunene varierer mellom 49 og 105 kroner per innbygger. Det finnes også eksempler der mindre brann- og redningsvesen kjøper brannsjefstillingen av nabobrannvesen, og får inkludert overordnet vakt. Eksempelvis har Røros, Os, Holtålen og Tydal felles brannsjef. Røros har krav til overordnet vakt og selger denne tjenesten til Holtålen og Tydal, som må betale 15 000 kroner hver for dette.

Kostnaden for et mindre brann- og redningsvesen med å etablere overordnet vakt alene kan anslagsvis være mellom 700 000 og 900 000 kroner årlig, men dette vil trolig variere rundt i landet. Kostnadene er knyttet til timegodtgjørelse og tillegg, som følger av gjeldende avtaler mellom partene i arbeidslivet.

Har du kommentarer til økonomiske og administrative konsekvenser til bestemmelsene i kapittel 2 i forskriftsforslaget?

Ingen kommentar fra instansen

4.3. KAPITTEL 3 – BEREDSKAP

Grunnkravene i gjeldende forskrift innebærer en rekke detaljerte krav som innebærer at utgifter blir bundet til brann- og redningsvesenets beredskap, blant annet i form av krav til lokalisering

av beredskap, antall vaktlag, størrelse på vaktlag og vaktberedskap. Disse kravene ligger i nytt utkast til forskrift i kapittel 3.

I hovedsak videreføres grunnkravene i nytt forslag til forskrift. Imidlertid er det gjort noen mindre justeringer og presiseringer, som samlet sett skal gi noe økt fleksibilitet for kommunene til å tilpasse beredskapen til risikoen i brann- og redningsvesenets ansvarsområde. Dette gjelder:

- § 13 Beredskapsstyrken første ledd der kravet om minst 16 personer i beredskapsstyrken kan fravikes med grunnlag i beredskapsanalysen.
- § 13 Beredskapsstyrken andre ledd, der det presiseres at beredskapsstyrken kan lokaliseres slik at den dekker flere tettsteder med grunnlag i beredskapsanalysen.
- § 23 Krav om antall personer som deltar i håndteringen av branner, der det presiseres at brann- og redningsvesenet kan ha fleksibel bruk av de som er på vakt ut fra hva som er hensiktsmessig og forsvarlig.
- § 15 Antall vaktlag, kravet om et nytt vaktlag per 70 000 innbyggere i tettsted med over 100 000 innbyggere kan fravikes med grunnlag i risiko- og sårbarhetsanalysen og beredskapsanalysen.
- § 16 Reservestyrker for skogbrann og andre hendelser, som gir mulighet til at brann- og redningsvesenet kan ha reservestyrker i samarbeid med andre brann- og redningsvesen, og ikke nødvendigvis alene.

Det er vanskelig å anslå de økonomiske og administrative konsekvensene av disse endringene, som hver for seg er mindre justeringer og presiseringer. Konsekvensene vil avhenge av risiko- og sårbarhetsanalysene og beredskapsanalysene i det enkelte brann- og redningsvesen. Mange steder kan det føre til noe lavere utgifter. Samlet sett bidrar uansett denne økte fleksibiliteten til at kommunen får større mulighet til å påvirke beredskapsnivået og dermed utgiftene til beredskapen i eget brann- og redningsvesen.

Utstyr til bruk ved branner og andre ulykker

I § 19 i nytt forslag til forskrift foreslås det å innføre krav om at brann- og redningsvesenet som et minimum skal ha egnet utstyr til å håndtere overflateredning ved ulykker i vann. Bakgrunnen er at alle brann- og redningsvesen antas å ha risiko knyttet til sjø, elver eller vann innenfor eget ansvarsområde.

De aller fleste brann- og redningsvesen har utstyr til å håndtere ulykker i vann allerede i dag, først og fremst gjennom overflateredningsberedskap. Gjensidigestiftelsen gav i 2016 350 millioner kroner til det norske brann- og redningsvesenet via Brannløftet. Et av de prioriterte områdene var utstyr til overflateredningsberedskap. Brann- og redningsvesenet kunne søke om utstyr til dette formålet. Brannløftet har gitt ut 186 komplette pakker med overflateredningsutstyr og ytterligere 58 har fått RDC (bananbåt) som følge av at de har utstyr fra før. Mange av de som ikke søkte hadde sannsynligvis utstyr fra før. Selv om DSB ikke har den fulle oversikten over hvor mange brann- og redningsvesen som har overflateredningsutstyr, er det ut fra dette grunn til å tro at andelen er høy. I følge rapporteringen, Melding om brannvernet 2019, har 20 av landets brann- og redningsvesen oppgitt at de er en regionale eller nasjonal ressurs på redningsdykking.

Den høye dekningen av overflateredningsutstyr i norske brann- og redningsvesen gjør at de økonomiske og administrative konsekvensene av å innføre et krav om utstyr til å håndtere overflateredning ved ulykker i vann anses som begrensede. Dette vil gjelde et fåtall brann- og redningsvesen. Kostnadene ved å etablere overflateredningsberedskap er i DSBs rapport fra 2016 om Redningsdykkerberedskap anslått til 100 – 150 000 kroner for kjøp av utstyr til et lag på 4 mann, mens årlig drift utgjør opptil 20 000 kroner. I tillegg kommer eventuell

kompetanseheving av mannskaper knyttet til overflateredning. Grunnleggende overflateredning inngår allerede i grunnkurset for brannkonstabel på Norges brannskole. Et firedagers kurs som også inkluderer elveredning og redning på is, anslås å koste om lag 30 -35 000 kroner for et vaktlag.

Selv om svært mange brann- og redningsvesen allerede har anskaffet utstyr til å håndtere ulykker i vann, må utstyr over tid vedlikeholdes og skiftes ut, noe som også krever ressurser. Det må imidlertid antas at dette er kostnader kommunen har tatt hensyn til da de anskaffet utstyret.

? Har du kommentarer til økonomiske og administrative konsekvenser til bestemmelsene i kapittel 3 i forskriftsforslaget?

Som nevnt over er Fagforbundet skeptisk til endringer som kan gjøre at økonomiske vurderinger svekker beredskapen under påskudd av lavere risiko. Følgende formulering gjelder §§ 13,23,15 og 16:

«Samlet sett bidrar uansett denne økte fleksibiliteten til at kommunen får større mulighet til å påvirke beredskapsnivået og dermed utgiftene til beredskapen i eget brann- og redningsvesen». Fagforbundet mener denne formuleringen er svært uheldig. Slik det er skrevet underbygger dette vår frykt for at fleksibilisering av forskriften kan føre til at økonomiske hensyn vinner gjennom på bekostning av beredskapen, der man analyserer frem til å gjøre avvik fra minimumskravene.

4.4. KAPITTEL 4 – TIDSKRAV OG UTKALLING AV NÆRMESTE RESSURS

Tidskravene i § 20 til § 22 anses ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunene.

§ 24 Utkalling av nærmeste ressurs er et nytt krav, men viderefører i stor grad dagens praksis. Økt bruk av nærmeste ressurs uavhengig av brann- og redningsvesenets grenser kan medføre noe mer økonomiske oppgjør mellom kommunene enkelte steder, men dette må styres av avtaler mellom kommunene.

? Har du kommentarer til økonomiske og administrative konsekvenser til bestemmelsene i kapittel 4 i forskriftsforslaget?

Ingen kommentar fra instansen

4.5. KAPITTEL 5 – ØVELSER OG EVALUERING

Det stilles mer detaljerte krav til øvelser og evalueringer, og til dokumentasjon av disse. I utgangspunktet er dette krav som brann- og redningsvesenet skal følge allerede i dag, men brann- og redningsvesen som i liten grad dokumenterer øvelser i dag vil oppleve å bruke noe mer tid på dette.

? Har du kommentarer til økonomiske og administrative konsekvenser til bestemmelsene i kapittel 5 i forskriftsforslaget?

Ingen kommentar fra instansen

4.6. KAPITTEL 6 – NØDNETT

En forskriftsfesting av at personell i brann- og redningsvesenet og på nødmeldesentralene er tilgjengelige i Nødnett medfører ikke i seg selv økte kostnader for kommunene, da plikten for brann- og redningsvesenet til å ha samband allerede følger av gjeldende § 6-3 tredje ledd. En tydeliggjøring av at kommunikasjonen skal skje i Nødnett er en oppfølging av Stortingets vedtak om landsdekkende utbygging av Nødnett i Innst. 371 S (2010-2011), jf. Prop. 100 S (2010-2011). Det vises til Innst. 371 S (2010-2011) s. 13, hvor det fremkommer at *Dersom Nødnett ikke blir innført, legger komiteen til grunn at nødetatene vil stå overfor store investerings- og driftsutgifter ved utskiftning av enkeltvise og lokale løsninger, samtidig som man vil gå glipp av mulighetene som ligger i et nasjonalt nett for alle nød- og beredskapsstatene. Det vil påløpe vesentlige kostnader til kryptering i tråd med pålegget fra Datatilsynet, og det er usikkert om det er teknisk mulig å kryptere alle de gamle nettene.*

? Har du kommentarer til økonomiske og administrative konsekvenser til bestemmelsene i kapittel 6 i forskriftsforslaget?

Ingen kommentar fra instansen

4.7. KAPITTEL 7 – NØDMELDESENTRALEN

I gjeldende forskrift hviler nødmeldesentralens plikter på en forsvarlighetsstandard som fremkommer i § 4-5 andre ledd. I stedet for å videreføre forsvarlighetsstandarden er det nå foreslått å detaljere pliktene til nødmeldesentralene i større grad, og samle disse i et eget kapittel 7. De pliktene som er foreslått i kapittel 7 om nødmeldesentralen er plikter som nødmeldesentralene stort sett har i dag, men som nå fremkommer uttrykkelig. Forslaget anses derfor i utgangspunktet ikke å ha økonomiske eller administrative konsekvenser.

I forslaget § 28 stilles det krav om at bemanningen i operatørrommet aldri kan være mindre enn to operatører, hvorav en skal utøve vaktledelse. DSB har lagt til grunn at det i dagens forsvarlighetskrav til nødmeldesentralene allerede ligger en nedre grense for bemanningen på to operatører døgnet rundt. Slik sett vil en uttrykkelig forskriftsfesting av plikten til en døgnkontinuerlig to-mannsbetjening ikke være et tiltak som innebærer økte kostnader, da kostnaden allerede følger av dagens regelverk.

Forskriftskravet om funksjonen vaktleder på nødmeldesentralene vil kunne medføre minimale opplæringskostnader for kommunene. Forskriften har ingen kompetansekrav til den nye foreslåtte vaktlederfunksjonen. Spørreundersøkelsen som DSB hadde ute hos nødmeldesentralene i 2017 viste at 80 % av nødmeldesentralene allerede hadde vaktlederfunksjonen.

? Har du kommentarer til økonomiske og administrative konsekvenser til bestemmelsene i kapittel 7 i forskriftsforslaget?

Ingen kommentar fra instansen

4.8. KAPITTEL 8 – OPPLÆRING OG KOMPETANSE

De foreslåtte forskriftsendringene i kapittel 8 om opplæring og kompetanse har ingen negative økonomiske og administrative konsekvenser, fordi endringene skal sørge for at det blir samsvar mellom dagens praksis og dagens utdanningsmodell ved Norges brannskole og de krav som stilles i forskriften. Administrativt vil brann- og redningsvesen slippe å sende en rekke søknader om fravik fra forskriften, og DSB vil få færre søknader til behandling.

? Har du kommentarer til økonomiske og administrative konsekvenser til bestemmelsene i kapittel 8 i forskriftsforslaget?

Ingen kommentar fra instansen

? Til hvilke bestemmelser i forskriftsforslaget mener du det er størst behov for veiledning fra DSB?

Dette gjelder særlig §§ 13, 15, 16, 23. Dersom formuleringene blir stående er det nødvendig med veiledning som presiserer kriterier som må være oppfylt for å kunne gjøre unntak fra minimumskravene i forskriften. Disse vurderingene bør gjøres strenge, for å unngå at risikovurderinger påvirkes av motiv om økonomisk innsparing.

Av samme grunn er det viktig med god veiledning til paragraf § 6, som setter krav til analyser, ettersom unntakene skal kunne begrunnes på bakgrunn av disse.

GENERELL HOLDNING OG KOMMENTAR

Hverken eller

Ingen kommentar fra instansen

FOTNOTER

1. Oppdragsbrev nr. 14 datert 04.10.2016 fra Justis- og beredskapsdepartementet om revisjon av dimensjoneringsforskriften.
2. Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn.
3. Brannstudien desember 2013 – Rapport fra arbeidsgruppen som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk

4. Rapporten Beslutningsgrunnlag for ny organisering av brann- og redningsvesenet datert 01.12.2015
5. Forskrift 17. desember 2015 nr. 1719 om brannforebygging
6. Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn. Samfunnssikkerhet
7. Ref. Meld. St. 10 (2016-2017) Risiko i et trygt samfunn, s. 26-27.
8. <http://brannloftet.no/>
9. <http://brannloftet.no/kompetanseheving/>
10. Forskrift 01. juni 2004 nr. 931 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
11. RISE Fire Research "Rapport – Utredning i forbindelse med brannvesenets dimensjonering", RISE-rapport A17 20323:1, 04.05.17, s. 30.
12. Politidirektoratets rapport "Politiets responstid – Resultater første halvår 2014 og fastsatte krav for 2015".
13. Forskrift 20. mars 2015 nr. 231 om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. (akuttmedisinforskriften)
14. Forslag til fremtidig organisering av nødmeldetjenesten, rapport fra en interdepartemental arbeidsgruppe (112-rapporten), 15. juni 2009, s. 20.
15. Felles sambandsreglement for nødetatene og andre beredskapsbrukere, Politidirektoratet 2013.
16. Forskrift 20. mars 2015 nr. 231 om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. (akuttmedisinforskriften).
17. Rapport "Valdresekspressen Evaluering av myndighetenes håndtering av hendelsen november 2013", DSB mars 2014.
18. Forskrift 20. mars 2015 nr. 231 om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. (akuttmedisinforskriften).